

Õppekava üldosa

Arvamuse avaldanud õppenõukogu: protokoll nr 1, 21.10.2026

Arvamuse avaldanud hoolekogu: protokoll nr 1, 20.10.2026

Arvamuse avaldanud õpilasesindus: protokoll nr 2, 19.10.2026

Kooli õppekava üldalused ja ülesehitus

Valga Põhikooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille koostamisel on lähtutud riiklikest õppekavadest, kooli arengukavast, kooli ja paikkonna eripärast, kooli töötajate, õpilaste ja vanemate vajadustest ning kooli kasutuses olevatest vaimsetest ja materiaalistest ressurssidest.

Kooli õppekavas käsitletakse õppimist väljundipõhiselt. Väljundipõhise õppekava kõrgeim õpiväljund on omandatud üldpädevused, s.o suutlikkus asjatundlikult, loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida teatud tegevusalal või –valdkonnas, perekonnas, tööl, avalikus elus. Põhikooli lõpuks kujunevad üldpädevused on kirjeldatud põhikooli riiklikus õppekavas.

Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor. Kooli õppekava kehtestab direktor. Kooli õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest. Ainekavad on esitatud valdkonniti koondatud lisadena. Lisades esitatakse ka läbivate teemade kavad, mis on seotud põhikoolis klassiti esitatud ainekavadega.

Sisukord

Sisukord	3
1. Kooli väärtused ja eripära	6
2. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid	7
2.1 Lihtsustatud õppe sihiseade	8
2.2 Lihtsustatud õppe õppe- ja kasvatustegevuse rõhuasetused arenguperioodide kaupa	9
3. Valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused	12
4. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted	13
4.1. Üldpädevuste kujundamine lihtsustatud õppes	14
5. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted	16
6. Õppekorraldus Valga Põhikoolis	17
6.1 Õppekorralduse alused	17
6.1.1 Lihtsustatud õppe korraldamine	18
6.2 Õppetöö korraldus	18
6.3 Õppetunni korraldus	19
6.4 Juhendatud iseõppepäevad	20
6.5 Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti	21
6.5.1 Põhikooli lihtsustatud õppekava tunnijaotusplaan	22
6.5.2 Eesti keel teise keelena õppe korraldamine	23
6.6 Vaba tunniressursi kasutamine	24
6.7 valikainete ja võõrkeelte valik	25
6.8 eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti	26
6.9 riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused, sh kooli õppekava erinevused võrreldes põhikooli riikliku õppekavaga	26
7. Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpingute arvestamise alused	27
8. Pädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused	27
9. Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti, mis tulenevad läbivast teemast „Tervis ja ohutus“, nende käsitlemise ulatus ning kavandatud liikluskasvatusalased tegevused	28
10. III kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord	30
10.1 Loovtöö temaatika valik ja koostamine	31
10.2 Loovtööde juhendamine	31
10.3 Loovtöö kirjaliku osa ülesehitus	32
10.4. Nõuded teksti vormistamisele	33
10.5. Loovtöö esitamine ja kaitsmine	33
10.6. Loovtöö hindamine	34

10.7 Hindamismudelid:	34
11. Hindamise korraldus ja hindamise täpsustatud tingimused ja kord	39
11.1 Kujundav hindamine	40
11.2 hindamise korralduse üldpõhimõtted	40
11.2.1 õpitulemuste hindamine	40
11.3 kasutatav hindamissüsteem	41
11.4 mitteeristav hindamine	42
11.5 järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord	43
11.6 kokkuvõttev hindamine	43
11.7 hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord	44
11.8 täiendav õppetöö ja järgmise klassi üleviimine	44
11.9 klassikursuse kordama jätmise	45
11.10 põhikooli lõpetamine	46
11.11 lihtsustatud õppe hindamise ja põhikooli lõpetamise erisused	47
11.12 põhikooli õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta õpilasele ja tema seaduslikule esindajale tagasiside andmine	47
12. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ning toe korraldamise põhimõtted	48
12.1 õpilaste arengu ja õppimise toetamine	49
12.2. Tugispetsialistide teenused õpilasnõustamine	49
12.3 õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine, tugimeetmete valik ja rakendamine	51
12.4 üldine tugi	52
12.5 tõhustatud või eritugi	53
12.6 individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused	54
12.7 andeka õpilase toetamine	55
12.8. õppimiskohustuse täitmise toetamine	55
12.9. toe dokumenteerimine ja tulemuslikkuse hindamine	56
12.10. lihtsustatud, toimetuleku- ja hooldusõppe õpilase toetamise erisused	57
13. Individuaalset tuge vajava õpilase õppekorralduse erisused	57
13.1 õpiabi korraldamine	58
13.2 õppe korraldamine individuaalselt või rühmas	58
13.3 eriklassis õppimise korraldamine	59
13.4 lihtsustatud õppe korraldamine	59
13.5 toimetuleku- ja hooldusõppe korraldamine	60
13.6 koduõpe tervislikel põhjustel	60
14. Karjääriteenuste korraldamine, sealhulgas hariduslike erivajadustega õpilastele, ning karjääriteenuste seire	60
14.1 hariduslike erivajadustega õpilaste karjääriteenuste korraldamine	62
14.2 karjääriteenuste seire	62
15. Õpilaste ja nende seaduslike esindajate teavitamise ja nõustamise korraldus	63
15.1 õpilase ja seadusliku esindaja teavitamine	63

15.2 õpilase arengu ja õpitulemuste kohta tagasiside andmine	64
15.3 õpilase ja seadusliku esindaja nõustamine	65
15.4 edasiõppimise ja karjäärivalikute alane teavitamine ja nõustamine	65
15.5 teavitamise ja nõustamise konfidentsiaalsus	66
16. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	66
17. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	68

1. Kooli väärtused ja eripära

Kõik kooli töötajad lähtuvad oma tegevuses põhikooli riikliku õppekava § 2 lõikes 3 sätestatud üldinimlikest ja ühiskondlikest alusväärtustest, milleks on ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.

Valga Põhikooli missioon: Valga Põhikool on kvaliteetset põhiharidust pakkuv uuendusmeelne kool, kus õpilased kujunevad elus edukalt toimetulevaks, loovateks ja ennast ning teisi väärtustavateks inimesteks.

Valga Põhikooli visioon: Valga Põhikool on iga õpilase arengut toetav kool, kus kujuneb vastutusvõimeline, enesekindel ja õnnelik noor.

Valga Põhikooli õpilased ja töötajad lähtuvad oma tegevustes kooli visiooni elluviimisel kokkulepitud alusväärtustest:

- 1) õpirõõm;
- 2) vastutus;
- 3) turvalisus;
- 4) koostöö;
- 5) lugupidamine.

Valga Põhikooli eripäraks on mitmekultuuriline õpikeskkond, kus õpivad erineva keele- ja kultuuritaustaga õpilased. Kool väärtustab rahvastevahelist mõistmist, sallivust ja koostööd ning toetab iga õppija kujunemist avatud ja hoolivaks ühiskonnaliikmeks. Kool toetab eri emakeelega õppijate lõimumist eestikeelsesse õpperuumi, väärtustades samal ajal nende kultuurilist identiteeti ning edendades vastastikusel lugupidamisel põhinevat koolikultuuri.

Valga Põhikool kujundab õppimist nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtetest lähtudes, toetades iga õppija aktiivset osalemist õppeprotsessis, koostööd, enesejuhtimise kujunemist ning vastutuse võtmist oma õppimise eest. Õppe- ja kasvatustegevus lähtub kaasava hariduse põhimõtetest ning arvestab õppijate individuaalseid võimeid, hariduslikke erivajadusi, keelelist ja kultuurilist tausta ning arenguvajadusi. Kool loob õppimiseks turvalise, motiveeriva ja paindliku õpikeskkonna, mis toetab õpilaste üldpädevuste kujunemist, õpimotivatsiooni, heaolu ning valmisolekut jätkata õpinguid järgmisel haridustasemel ja toime tulla muutavas ühiskonnas.

2. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

Valga Põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk on toetada iga õpilase eakohast ja võimetekohast arengut ning kujundada ennastjuhtiv, vastutustundlik, koostöövõimeline ja õpihimuline inimene, kes oskab seada eesmärgi, kavandada ja hinnata oma tegevust, teha teadlikke valikuid ning võtta vastutust oma õppimise ja käitumise eest.

Kool toetab õpilase väärtushoiakute, üldpädevuste ja tervikliku maailmapildi kujunemist. Õpilast suunatakse mõistma oma tegude ja valikute tagajärgi, kujunema eneseteadlikuks isiksuseks ning perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmeks, kes väärtustab eesti keelt ja kultuuri, austab demokraatlikke väärtusi ning suhtub lugupidavalt erinevatesse kultuuridesse, maailmavaadetes ja inimestesse.

Õppe- ja kasvatustegevus lähtub kaasava hariduse põhimõtetest. Õppe korraldamisel arvestatakse õpilase arengutaset, võimeid, õpivajadusi, hariduslikke erivajadusi ning keelelist ja kultuurilist tausta. Vajaduse korral kohandatakse õpet ja rakendatakse õpilasele sobivaid tugimeetmeid koostöös õpetajate, tugispetsialistide, õpilase ja tema seadusliku esindajaga.

Valga Põhikool pöörab mitmekultuurilise ja -keelse õpikeskkonnaga koolina erilist tähelepanu eesti keele oskuse arendamisele kõigis õppeainetes. Keeleõpet toetatakse muu hulgas lõimitud aine- ja keeleõppe põhimõtete rakendamise kaudu, et kujundada õpilaste funktsionaalset keeleoskust ning valmisolekut toime tulla eestikeelses õppe-, töö- ja ühiskonnelus.

Õppekeskkonna kujundamisel lähtutakse turvalisuse, hoolivuse, vastastikuse austuse ja koostöö põhimõtetest ning ennetatakse kiusamist ja vägivalda ning sekkutakse nende ilmnemisel. Õppetöös kasutatakse mitmekesiseid õppemeetodeid, praktilist ja projektõpet, digivahendeid ning koostöiseid õpivorme. Kool toetab õpilaste digipädevuse, ettevõtlikkuse, kriitilise mõtlemise, probleemilahendus- ja koostööoskuse kujunemist ning märkab ja tunnustab õpilase pingutust ja arengut.

Põhikooli lõpuks on õpilane saanud oma võimetele ja arengule vastava ettevalmistuse õpingute jätkamiseks ning elukestvaks õppeks, oskab hinnata oma huvisid, võimeid ja võimalusi ning kavandada edasisi õpi- ja karjäärivalikuid.

2.1 Lihtsustatud õppe sihiseade

Valga Põhikoolis lähtutakse lihtsustatud õppe korraldamisel põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatud sihiseadest, arvestades põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast tulenevaid erisusi ning lihtsustatud õppel õppivate õpilaste individuaalseid hariduslikke erivajadusi.

Lihtsustatud õppe põhiülesanne on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Õppe korraldamisel lähtutakse õpilase individuaalsest arengutasemest, võimetest ja õpivajadustest ning rakendatakse õpilasele sobivaid eripedagoogilisi meetodeid ja koostatakse individuaalne õppekava õigusaktides sätestatud korras. Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õpetamine, kasvatamine ja õpilase arengu toetamine toimub valdavalt praktilise õppimise ja harjutamise kaudu. Teoreetilisi teadmisi ja reegleid käsitletakse ulatuses, mis aitab õpilasel praktiliselt omandatud mõtestada, üldistada ja igapäevaelus kasutada.

Õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilase suutlikkust teha jõukohast pingutust, osaleda õppeprotsessis ning teha koostööd eakaaslaste ja täiskasvanutega. Õpilast suunatakse oma võimete kohaselt jälgima, hindama ja kohandama oma käitumist ning õpitegevust, vajaduse korral suunamise ja abiga.

Väärtushoiakute kujundamisel toetatakse õpilase vastutustunnet, üldtunnustatud väärtuste järgimist, enda kui Eesti ühiskonna liikme ja kodaniku teadvustamist ning lugupidavat suhtumist iseendasse, teistesse inimestesse ja ümbritsevasse keskkonda.

Lihtsustatud õppe eesmärk on toetada õpilase kujunemist praktilist tööd väärtustavaks ning täiendus- ja kutseõppeks valmis olevaks ühiskonnaliikmeks. Kool toetab õpilase motivatsiooni jätkata õpinguid ning kujundab teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mis võimaldavad tal tulla võimalikult iseseisvalt toime erinevates elurollides, sealhulgas perekonnas, võimetekohases tööelus ja avalikus elus.

Õpilase teadmiste, praktiliste oskuste, väärtushinnangute ja toimetuleku kujunemist toetatakse õpetajate, tugispetsialistide, õpilase ja tema seadusliku esindaja järjepidevas koostöös. Vajaduse korral kaasatakse õpilase arengu toetamiseks kooliväliseid spetsialiste ja koostööpartnereid.

2.2 Lihtsustatud õppe õppe- ja kasvatustegevuse rõhuasetused arenguperioodide kaupa

Lihtsustatud õppes arvestatakse õpilaste arenguperioode, mis jagunevad 1.–2., 3.–5., 6.–7. ja 8.–9. klassiks. Arenguperioodide jaotus lähtub õpilaste arengu seaduspärasustest ning muutustest õppijate kognitiivses, kõne ja isiksuse arengus. Arenguperioodidel taotletavate pädevuste kujundamine toimub koostoimes käesoleva õppekava punktis 4.1 kirjeldatud lihtsustatud õppe üldpädevuste kujundamisega.

Lihtsustatud õppe õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel lähtutakse õpilase arengutasemest, individuaalsetest võimetest ja õpivajadustest ning põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud taotletavatest pädevustest ja õppe- ja kasvatustegevuse rõhuasetustest arenguperioodide kaupa.

Õpilaste areng võib kulgeda erinevas tempos. Õppetegevus kavandatakse õpilase lähima arenguvalla põhimõtet arvestades ning õpetaja valib õpilasele jõukohased ülesanded, sobivad õppemeetodid, abivahendid ja juhendamise viisi. Õpilase arenedes suurendatakse järk-järgult tema iseseisvust ning vähendatakse osutatava abi määra.

1.–2. klass – esimene arenguperiood

Esimesel arenguperioodil on õppe ja kasvatuse põhitähtsuseks õpilase kohanemine koolieluga, õpilase rolli mõistmine ning õppimiseks vajalike alusoskuste omandamine.

Õppe- ja kasvatustegevuses kujundatakse oskust kuulata, vaadelda, mõista ja täita jõukohaseid korraldusi, vastata küsimustele, osaleda dialoogis, lülituda õppetegevusse ning minna ühelt tegevuselt üle teisele. Õpilast suunatakse järgima kokkuleppeid ning tegutsema koos õpetaja ja kaasõpilastega.

Õppe oluline eesmärk on elementaarse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse kujundamine. Samal ajal toetatakse õpilase kõne, taju, tähelepanu, mälu ja mõtlemise arengut ning eneseteenindus-, suhtlemis-, koostöö- ja õpioskuste kujunemist. Tähelepanu pööratakse ka elementaarsete korra- ja käitumisharjumuste kujundamisele ning oskusele küsida ja vajaduse korral osutada abi.

Õppetegevus seostatakse õpilase lähiümbruse ja igapäevaelu nähtustega. Õpetamisel kasutatakse eelkõige praktilist tegevust, näitlikustamist, koostevust, jälgendamist, eeskuju ja näidise järgi tegutsemist ning kordamist ja harjutamist. Õpilast suunatakse järk-järgult täitma jõukohaseid ülesandeid järjest iseseisvamalt.

3.–5. klass – teine arenguperiood

Teisel arenguperioodil on õppe ja kasvatuses keskmes positiivse õpisuhte säilitamine, õpiharjumuste ja õpioskuste kinnistamine ning õpilase püsivuse ja järjest suurema iseseisvuse kujundamine. Oluline on toetada õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni ning anda talle võimalus kogeda jõukohaste ülesannete täitmisel edu.

Jätkub lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse ning kõne ja mõtlemise arendamine. Õpilast suunatakse omandatud teadmisi ja oskusi kasutama tuttavates ning praktilistes olukordades.

Tähelepanu pööratakse eneseväljendusoskuse ja -julguse, suhtlemis- ja koostööoskuste ning kaaslaste arvestava käitumise kujundamisele. Õpilast õpetatakse järgima kokkuleppeid, arvestama teistega ning oma tegevust õpetaja juhendamisel kavandama, jälgima ja kontrollima.

Õppeprotsessis on olulisel kohal praktiline harjutamine. Õpetaja kasutab vajaduse korral näitlikke vahendeid, tegevusalgoritme, näidiseid ja teisi õpilase iseseisvat tegutsemist toetavaid abivahendeid. Õpitav seostatakse võimalikult palju õpilase igapäevaelu ja praktilise tegevusega.

6.–7. klass – kolmas arenguperiood

Kolmandal arenguperioodil jätkatakse õpiharjumuste ja õpioskuste arendamist ning suurendatakse õpilase iseseisvust ja vastutust oma tegevuse eest. Õpilast suunatakse eesmärgistatud töötamisele, oma tegevuse kavandamisele ja kontrollimisele ning jõukohaste valikute tegemisele.

Õpilast õpetatakse kasutama varem omandatud teadmisi ja oskusi erinevates õppe- ja igapäevaelu olukordades. Õppeprotsessis säilib praktilise harjutamise oluline roll ning õpilast suunatakse kasutama talle sobivaid tegevusalgoritme ja abivahendeid järjest iseseisvamalt.

Jätkuvalt arendatakse eneseväljendus-, suhtlemis- ja koostööoskusi. Õpilast suunatakse oma arvamust väljendama ja selgitama, teisi kuulama, kaaslaste arvamustega arvestama ning lahendama jõukohaseid suhtlusprobleeme ühiskonnas aktsepteeritud viisil.

Õpilast õpetatakse märkama õppetöös ja igapäevases tegevuses tekkivaid raskusi, hindama oma võimalusi ning vajaduse korral küsima ja kasutama abi. Tähelepanu pööratakse praktiliste elu- ja tööoskuste, vastutustunde, enesekontrolli ning võimalikult iseseisva toimetuleku kujundamisele.

Õpilast suunatakse teadvustama oma võimeid ja huvisid ning seostama õpitavat igapäevaelu, edasiste õpingute ja tulevase tööeluga.

8.–9. klass – neljas arenguperiood

Neljandal arenguperioodil on õppe ja kasvatuse põhitähtsuseks õpilase võimalikult suure iseseisvuse, vastutustundliku suhtumise ning iseseisvate õpi- ja tööoskuste kujundamine. Õpilast valmistatakse ette võimalikult iseseisvaks toimetulekuks igapäevaelus ning õpingute jätkamiseks vastavalt tema võimetele ja huvidele.

Õppe- ja kasvatustegevuses pööratakse tähelepanu õpimotivatsiooni hoidmisele ja suurendamisele ning õpilase enesejuhtimisoskuste kujundamisele. Õpilast suunatakse oma tegevust kavandama, valima eesmärgi saavutamiseks sobivaid tegevusi ja vahendeid, jälgima tegevuse kulgu ning hindama selle tulemust.

Õpilast suunatakse kasutama enesekontrollivõtteid ning võtma järjest suuremat vastutust oma õppimise, käitumise ja tehtud valikute eest.

Jätkuvalt arendatakse suhtlemis- ja koostööoskusi. Õpilast toetatakse oma arvamuse väljendamisel ja põhjendamisel, teiste seisukohtade arvestamisel ning sobivate käitumisviiside valimisel erinevates suhtlusolukordades.

Õpilast suunatakse teadvustama ja realistlikult hindama oma tugevaid ja arendamist vajavaid külgi, võimeid, huvisid ja võimalusi. Karjääriõppe ja praktiliste õppetegevuste kaudu toetatakse õpilase valmisolekut teha võimetekohaseid edasiõppimis- ja kutsevalikuid ning valmistuda tööeluks.

Õppeprotsessis on olulisel kohal praktiline harjutamine ning teadmiste ja oskuste rakendamine igapäevaelulistes olukordades. Õpilase iseseisvust suurendatakse järk-järgult, säilitades talle tema individuaalsest vajadusest lähtuva toe.

Üldpõhimõtted arenguperioodidel

Kõigil arenguperioodidel lähtutakse õppe kavandamisel õpilase individuaalsest arengutasemest, võimetest ja õpivajadustest. Õpet diferentseeritakse ja individualiseeritakse ning kasutatakse õpilasele jõukohast õppesisu, praktilist tegevust, näitlikustamist, kordamist ja kinnistamist, sobivaid abivahendeid ning eripedagoogilisi õppemeetodeid.

Õpilase iseseisvust suurendatakse järk-järgult. Õpetaja antava abi iseloomu ja ulatust kohandatakse vastavalt õpilase arengule, et toetada tema suutlikkust tegutseda võimalikult iseseisvalt õppimisel, suhtlemisel, igapäevaelus ja tulevases tööelus.

Õppe- ja kasvatustegevuses seostatakse õpitav võimalikult suurel määral praktiliste ja eluliste olukordadega ning toetatakse õpilase võimet kasutada omandatud teadmisi ja oskusi väljaspool konkreetset õppesituatsiooni.

3. Valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused

Õppe lõimimisel lähtutakse ainevaldkondade ja õppeainete ühisosast ning seostatakse õpitulemusi, üldpädevusi, läbivaid teemasid, õppeülesandeid ja -viise ning koolisiseseid projekte ja ühistegevusi. Lõimingu toetamiseks korraldatakse õpet ja kujundatakse õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab valdkonnasisest ja aineülest käsitlust.

Lõimingu kavandamisel täpsustatakse kujundatavaid pädevusi ja õppe-eesmärke ning määratletakse õppeainete ühised teemad, probleemid ja mõisted. Õppe lõimimist toetavad tunnivälised ja ülekoolilised tegevused kavandatakse õpetajate koostöös õppeaasta alguses ning neid täpsustatakse vajaduse korral õppeaasta jooksul. Kavandatud tegevused kajastuvad kooli üldtööplaanis ja Stuudiumi kalendris. Lõimingu kaudu toetatakse õpilase tervikliku maailmapildi ja üldpädevuste kujunemist.

Õppeainete lõimimiseks:

- teevad õpetajad koostööd õpiringides, ainevaldkondades ja koostöörühmades;
- kavandatakse ühiseid tegevusi ja ajakava, mis võimaldab õpetajatel õppetegevusi koostöös ette valmistada ja läbi viia;
- korraldatakse õppeainete ühendatud praktikume ning ainealaseid ja aineüleseid õppetegevusi;
- rakendatakse lõimitud aine- ja keeleõppe tegevusi;
- kavandatakse ja viiakse ellu ülekoollisi ühistegevusi;
- kaasatakse õppetöösse valdkonna spetsialiste ja külalislektoreid;
- korraldatakse eri õppeaineid lõimivaid õppekäike;
- lõimitakse ainealaseid teadmisi ja oskusi loovtöodes, praktilistes töodes ja õpilasuuringutes;
- osaletakse aine- ja valdkonnaülestes projektides ning algatatakse neid.

Valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused täpsustatakse ainevaldkondade kavades.

Õppeainetevaheline lõiming kavandatakse õpetajate koostöös õppeaasta planeerimise käigus ning seda täpsustatakse vastavalt kooli üldtööplaanile ja ainevaldkondade tegevuskavadele. Lõimingu kavandamisel lähtutakse õpitulemustest, üldpädevuste kujundamisest, läbivatest teemadest ning õpilaste arenguvajadustest. Õppeaasta jooksul analüüsivad õpetajad koostöös kavandatud tegevuste tulemuslikkust ning teevad vajaduse korral muudatusi õppe kavandamises.

4. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis toetavad õpilase kujunemist iseseisvalt toime tulevaks, vastutustundlikuks ja ühiskonnas osalevaks inimeseks. Üldpädevusi kujundatakse kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning koostöös õpilase ja tema seadusliku esindajaga.

Valga Põhikoolis kujundatakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud kaheksat üldpädevust: kultuuri- ja väärtuspädevust, sotsiaalset ja kodanikupädevust, enesemääratluspädevust, õpipädevust, suhtluspädevust, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalast pädevust,

ettevõtlikkuspädevust ning digipädevust. Nende kujundamisel lähtutakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud üldpädevuste kirjeldustest.

Üldpädevuste kujundamine on õpetajate ühine vastutus ning toimub järjepidevalt õppeainetes, valikainetes, klassijuhataja tegevustes, projektõppes, õppekäikudel ning kooli ühistegevustes. Üldpädevuste kujundamise viisid täpsustatakse ainevaldkondade kavades.

Üldpädevuste arengut toetatakse eakohaste ja mitmekesiste õppemeetodite, kujundava tagasiside, enesehindamise, refleksiooni, praktiliste tegevuste ning koostöiste õpivormide kaudu. Õppetegevusi kavandatakse viisil, mis võimaldab õpilasel seostada ja rakendada omandatud teadmisi ja oskusi erinevates õppe- ja elulistes olukordades.

Üldpädevuste kujundamist toetab klassijuhataja korraldatav õppe- ja kasvatustegevus. Klassijuhataja toetab koostöös aineõpetajate, tugispetsialistide ja teiste koolitöötajatega õpilaste sotsiaalsete ja enesejuhtimisoskuste, õpioskuste ja väärtushoiakute arengut, klassi ühtsust, turvalise õpikeskkonna loomist ning kiusamise ja vägivalla ennetamist. Klassijuhataja tegevused kavandatakse klassi ja õpilaste arenguvajadustest ning kooli õppe- ja kasvatuseesmärkidest lähtudes.

4.1. Üldpädevuste kujundamine lihtsustatud õppes

Lihtsustatud õppes lähtutakse üldpädevuste kujundamisel põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud üldpädevustest, arvestades õpilase individuaalset arengutaset, võimeid ja õpivajadusi. Üldpädevuste kujundamine seotakse praktiliste ja igapäevaeluliste tegevustega ning õpilase võimalikult iseseisva toimetuleku toetamisega.

Lihtsustatud õppes kujundatakse järgmisi üldpädevusi:

1) kultuuri- ja väärtuspädevus – õpilane tunnetab end oma rahvuse liikme ja Eesti kodanikuna, väärtustab kultuurilist mitmekesisust, suhtub teistesse inimestesse lugupidavalt, tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning väärtustab eesti keele ja kultuuri säilimist ja arengut; tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid;

2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – õpilane kujuneb aktiivseks ja vastutustundlikuks ühiskonnaliikmeks, teab oma peamisi õigusi ja kohustusi, arvestab enda ja teiste huvidega, järgib ühiselu reegleid ning lahendab konflikte ühiskonnas aktsepteeritud viisil;

3) enesemääratluspädevus – õpilane mõistab ja väärtustab iseennast ja oma arengut, hindab oma võimeid ja toimetulekut, õpib juhtima oma käitumist erinevates olukordades ning väärtustab tervislikke eluviise;

4) õpipädevus – õpilane õpib vastavalt oma võimetele, kavandab ja kontrollib oma õppimist talle jõukohasel viisil, täidab jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja koostöös teistega, kasutab sobivaid teabe- ja abivahendeid ning on avatud uute teadmiste ja oskuste omandamisele;

5) suhtluspädevus – õpilane suhtleb olukorda ja suhtluspartnerit arvestades, väljendab oma soove ja seisukohti ning osaleb jõukohaselt arutelus; kasutab lugemis-, kirjutamis- ja teabevahendeid iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel ning kasutab võõrkeeles lihtsamaid igapäevaseid väljendeid ja fraase, vajaduse korral abivahendite tuginedes;

6) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – õpilane kasutab omandatud matemaatilisi, loodusteaduslikke ja tehnoloogiaalaseid teadmisi, oskusi ning abivahendeid eluliste probleemide lahendamisel, mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid ning kujundab vastutustundlikku suhtumist keskkonda;

7) ettevõtlikkuspädevus – õpilane on tegutsemisaldis, väärtustab praktilist tööd ning kujundab valmisolekut kutse- ja elukestvaks õppeks; hindab oma võimeid, seab endale jõukohaseid eesmärgi, tegutseb nende saavutamiseks ning õpib võtma vastutust oma tegude eest;

8) digipädevus – õpilane kasutab infotehnoloogilisi vahendeid eesmärgipäraselt ja turvaliselt, otsib ja kasutab jõukohasel viisil teavet, kasutab talle sobivaid digikeskkondi ja -vahendeid ning järgib digikeskkonnas üldtunnustatud moraali- ja väärtuspõhimõtteid.

Lihtsustatud õppe üldpädevusi kujundatakse kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Nende kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad ja tugispetsialistid omavahelises koostöös ning koostöös õpilase ja tema seadusliku esindajaga.

Üldpädevuste kujundamisel kasutatakse õpilase arengutasemele sobivaid õppemeetodeid, praktilist tegevust, näitlikustamist, kordamist, juhendamist, jõukohaseid ülesandeid ja vajaduse korral sobivaid abivahendeid. Õpilase arenedes suurendatakse järk-järgult tema iseseisvust ning kohandatakse osutatava abi iseloomu ja ulatust.

Lihtsustatud õppe üldpädevuste kujundamine toimub koostöös käesoleva õppekava punktis 2.2 kirjeldatud arenguperioodidel taotletavate pädevuste ning õppe- ja kasvatustegevuse rõhuasetustega.

5. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpet ja käsitlemist toetatakse eelkõige:

- 1) **õppekeskkonna korralduses** – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) **aineõppes** – läbivatest teemadest lähtudes kasutatakse aineõppes sobivaid teemakäsitlusi, näiteid ja meetodeid ning viiakse läbi aineülesed, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbivate teemade käsitlemisel sõltub õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja seosest konkreetse läbiva teemaga;
- 3) **valikainete valikul ja õpetamisel** – valikained toetavad läbivate teemade eesmärkide saavutamist;
- 4) **läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös** – õpilane võib loovtöö teema valikul lähtuda läbivast teemast ning seostada seda ühe või mitme õppeainega;
- 5) **klassivälises õppetegevuses, huvitegevuses ja projektides** – võimaluse korral tehakse koostööd kooli pidaja, kohalike asutuste ja ettevõtete, teiste haridus- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega. Õpilastele pakutakse võimalusi osaleda maakondlikes, üleriigilistes ja rahvusvahelistes projektides ning erinevates õppe- ja huvitegevustes.

Valga Põhikooli õppe- ja kasvatustegevuses käsitletakse järgmisi läbivaid teemasid:

1. elukestev õpe ja karjääri kujundamine;
2. keskkond ja jätkusuutlik areng;
3. kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
4. kultuuriline identiteet;
5. teabekeskkond ja meediakasutus;
6. tehnoloogia ja innovatsioon;
7. tervis ja ohutus;
8. väärtused ja kõlblus.

Läbivate teemade käsitlemise viisid täpsustatakse kooli õppekava ainevaldkondade kavades ainevaldkonda kuuluvate õppeainete kohta tervikuna.

Läbivate teemade käsitlemist kavandatakse ainevaldkondade kavades, õpetajate koostöös ning kooli üldtööplaanis. Läbivate teemade rakendamist analüüsitakse õppeaasta jooksul ainevaldkondade koostöökohtumistel ning õppeaasta kokkuvõtete koostamisel, et toetada nende süsteemset ja järjepidevat käsitlemist kõikides kooliastmetes.

6. Õppekorraldus Valga Põhikoolis

6.1 Õppekorralduse alused

Valga Põhikooli õppekorraldus lähtub põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, põhikooli riiklikust õppekavast, põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast, kooli arengukavast ning käesolevast õppekavast.

Õppekorralduse eesmärk on luua igale õpilasele tema võimetest ja arenguvajadustest lähtuvad võimalused õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutamiseks, üldpädevuste kujunemiseks ning terviklikuks arenguks.

Õppe- ja kasvatustegevus kavandatakse tervikliku protsessina. Õpet kavandades arvestatakse õpilaste ealisi ja individuaalseid iseärasusi, arenguvajadusi, varasemaid teadmisi ja oskusi ning rakendatakse vajaduse korral õppekorralduslikke kohandusi ja tugimeetmeid.

Õppetöö korraldamisel kasutatakse mitmekesiseid õppemeetodeid ja -keskkondi, lõimitakse õppeaineid ning toetatakse õpilaste aktiivset osalemist, koostööd, enesejuhtimist ja vastutust oma õppimise eest.

Õppetöö toimub kooli päevakava ja tunniplaani alusel. Õppetöö korraldamisel lähtutakse kooli tunnijaotusplaanist ning õpilasele õigusaktidega kehtestatud suurimast lubatud nädalakoormusest.

6.1.1 Õppe korraldamine rühmades

Valga Põhikoolis võib õppetöö korraldamisel moodustada õpilaste vajadustest ja õppe eesmärkidest lähtudes õpiabi- ja tasemerühmi ning muid õppekorralduslikke rühmi õigusaktides ja käesolevas õppekavas sätestatud alustel. Rühmade moodustamisel lähtutakse õpilaste individuaalsetest õpivajadustest, õpitulemustest ja toe vajadusest ning tagatakse õpilasele vajalik juhendamine ja võimalus liikuda rühmade vahel vastavalt tema arengule ja õpivajadusele.

Valga Põhikoolis temporühmi ei rakendata. Kui kool otsustab edaspidi temporühmi rakendada, sätestatakse enne nende kasutuselevõttu kooli õppekavas temporühmadesse vastuvõtmise, õppimise ja rühmade vahel liikumise põhimõtted.

6.1.2 Lihtsustatud õppe korraldamine

Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel õppiva õpilase õpe korraldatakse lähtuvalt lihtsustatud õppe sihiseadest, õppe- ja kasvatustegevuse rõhuasetustest, taotletavatest üldpädevustest ja õpitulemustest ning õpilase individuaalsetest arenguvajadustest.

Lihtsustatud õppe korraldamisel lähtutakse õpilase arengutasemest ja õppimisvõimest ning rakendatakse jõukohast, praktilise suunitlusega, struktureeritud ja vajaduse korral diferentseeritud õpet. Õppetegevuses pööratakse tähelepanu igapäevaelus toimetulekuks vajalike teadmiste, oskuste ja hoiakute kujundamisele.

Lihtsustatud õppel õppivale õpilasele koostatakse individuaalne õppekava õigusaktides sätestatud korras. Individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase individuaalsetest arenguvajadustest, õppekorralduse erisustest ning talle rakendatavast toest.

Lihtsustatud õppe tunnijaotusplaan on esitatud käesoleva õppekava punktis 6.5.1.

6.2 Õppetöö korraldus

Õppeaasta koosneb õppeperioodidest ja koolivaheaegadest. Õppeaasta ja koolivaheajad määratakse õigusaktides sätestatud korras. Õppeaastas kasutatakse kolme trimestrit kokkuvõtva hindamise perioodidena.

Õppetöö toimub kontaktõppe, juhendatud iseseisva õppe, praktilise tegevuse, projektõppe, õppekäikude ning teiste õppe- ja kasvatustegevuste kaudu. Õppetegevus võib toimuda koolis ja väljaspool kooli ning füüsilises või digitaalses õppekeskkonnas, kui see toetab õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutamist.

Õppe korraldamisel arvestatakse õpilaste ealisi ja individuaalseid arenguvajadusi, õppeainete eripära ning õpilase päevast ja nädalast õppekoormust.

Õpetaja kavandab õppeprotsessi lähtuvalt õppekavas sätestatud õpitulemustest, õpilaste arenguvajadustest ning kooli õppekorraldusest. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted on sätestatud käesoleva õppekava vastavas peatükis.

6.3 Õppetunni korraldus

Õppetöö põhivorm Valga Põhikoolis on õppetund. Õppetund kavandatakse eesmärgipärase õppetegevusena, mis toetab õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutamist, üldpädevuste kujunemist ning õpilase terviklikku arengut.

Valga Põhikoolis on õppetunni arvestuslik pikkus 45 minutit. Õppetunni võib jagada osadeks ning kuni kaks järjestikust arvestuslikku õppetundi võib õppe eesmärkidest lähtudes korraldada

tervikliku õppeplokina. Koolis kasutatakse tunniplaani alusel 45-minutilisi õppetunde ja 80-minutilisi õppeplokkide.

Tunnijaotusplaan ning õppeainete õppemahu arvestus koostatakse 45-minutiliste arvestuslike õppetundide alusel. 80-minutiliste õppeplokkide kasutamine on õppekorralduslik lahendus ega muuda tunnijaotusplaanis õppeainetele määratud õppemahtu ega õppekavas sätestatud õpitulemusi.

80-minutilise õppeplokki eesmärk on võimaldada terviklikuma õppeprotsessi kavandamist, vähendada õppepäeva killustatust ning luua paremad võimalused süvenemist nõudvaks õppeks, praktiliseks, uurimuslikuks, probleem- ja projektõppeks, õppeainete lõimimiseks, diferentseeritud õpetamiseks ning koostöiseks õppimiseks.

80-minutiline õppeplokk kavandatakse tervikliku õpitsüklina, milles võivad vastavalt õppe eesmärkidele vahelduda õpetaja juhendamine, uute teadmiste omandamine, harjutamine, kinnistamine ja rakendamine, iseseisev, paaris- või rühmatöö, praktilised tegevused, arutelu, liikumist võimaldavad õppetegevused, tagasiside ja refleksioon.

Õppemeetodid ja õppetegevuste ajalise korralduse valib õpetaja lähtuvalt õpitulemustest, õppeaine eripärast ning õpilaste vanusest ja arenguvajadustest.

6.4 Juhendatud iseõppepäevad

Juhendatud iseõppepäev on kooli õppekorralduse osa, mille eesmärk on toetada õpilase iseseisva õppimise, ajaplaneerimise, enesejuhtimise, vastutuse võtmise ja digipädevuse arengut.

Juhendatud iseõppepäeval toimub õppetöö vastavalt tunniplaanile ning õpetajate antud õpiülesannetele. Õpiülesanded lähtuvad õppekavas sätestatud õpitulemustest, on õpilasele jõukohased ning sisaldavad vajaduse korral juhiseid ülesannete täitmiseks.

Õpetaja teeb õpiülesanded ja vajalikud juhised õpilastele Stuudiumi kaudu kättesaadavaks ning tagab kokkulepitud viisil võimaluse saada õppetööks vajalikku juhendamist ja tagasisidet.

Õpilasele, kes vajab õppimiseks õpetaja vahetut juhendamist või kellel ei ole võimalik juhendatud iseõppes osaleda väljaspool kooli, tagatakse võimalus osaleda õppetöös koolis.

Juhendatud iseõppepäevad kavandatakse kooli üldtööplaanis ning nende korraldusest teavitatakse õpilasi ja nende seaduslikke esindajaid ette.

Iseõppepäevade korraldust ja tulemuslikkust hinnatakse ning vajaduse korral kohandatakse, lähtudes õpilaste õpitulemustest, osalemisest, õpetajate tähelepanekutest ning õpilaste ja nende seaduslike esindajate tagasisidest.

6.5 Tunnijaotusplaani õppeaineti ja klassiti

Valga Põhikooli tunnijaotusplaani on koostatud põhikooli riikliku õppekava ning põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel. Tunnijaotusplaani määrab klassiti õpetatavad õppeained, nende nädalatundide arvu ning kooli vaba tunniressursi kasutamise.

Tunnijaotusplaani koostamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- tagada riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutamiseks vajalik õpe;
- toetada õpilaste üldpädevuste kujunemist ja läbivate teemade käsitlemist;
- arvestada õpilaste ealisi ja individuaalseid arenguvajadusi;
- võimaldada õppeainete lõimimist ja mitmekesiste õppemeetodite kasutamist;
- kasutada vaba tunniressurssi kooli õppe- ja kasvatuseesmärkidest ning õpilaste vajadustest lähtudes;
- järgida õpilasele õigusaktidega kehtestatud suurimat lubatud nädalakoormust.

Tunnijaotusplaanis esitatud nädalatunnid arvestatakse 45-minutiliste arvestuslike õppetundidena. Tunniplaanis võib arvestuslikke õppetunde korraldada punktis 6.3 kirjeldatud viisil 45-minutiliste õppetundide või 80-minutiliste õppeplokkidena.

Põhikooli riikliku õppekava tunniarvustusplaan:

Õppekava tunniarvustusplaan		1.	2.	3.	VPk lisa	PRÕK I ka	4.	5.	6.	VPk lisa	PRÕK II ka	7.	8.	9.	VPk lisa	PRÕK III ka
	keel ja kirjandus	eesti keel	6	6	7		5	3	3		15	2	2	3	1	12
		kirjandus						2	2			2	2	2		
		<i>*eesti keel teise keelena</i>	6	6	7		5	5	5		15	5	5	5		15
2	võõrkeeled	A-võõrkeel			3		3	3	3		12	3	3	3		18
		B-võõrkeel							3			3	3	3		
3	matemaatika	matemaatika	4	4	5	3	5	5	5	2	13	5	5	5	2	13
4	loodusained	loodusõpetus	1	1	1		2	2	3			2				20
		geograafia										1	2	2		
		bioloogia									7	1	2	2		
		keemia											2	2		
		füüsika											2	2		
5	sotsiaalsained	ajalugu						2	2	1		2	2	2		10
		inimeseõpetus		1	1	2		1	1		7	2				
		ühiskonnaõpetus						1					0	2		
6	kunstained	muusika	2	2	2		2	1	1		7	1	1	1		6
		kunst					1	1	1			2	1	0		
		käeline tegevus	3	4	2	9										
7	tehnoloogia	tööõpetus														
		käsitöö ja kodundus; tehnoloogia					1	2	2		5	2	2	1		5
8	keh kasvatus	kehaline kasvatus	2	3	3		3	3	3	1	8	2	2	2		6
9	kooli valikained	loovtöö alused											1		1	
		informaatika	1	1	1	3	1	1	1	3						
		ettevõtlusõpe		1		1	1			1						
		lahenduste labor	1			1										
		videomeedia					1	1		2						
		PRÕK tunnid	18	21	24		22	26	29		77	30	31	32		93
	Valga Põhikooli valikained		2	2	1	5	3	2	1	6			1		1	
		Valga PK õpilase koormus	20	23	25	68	25	28	30	83		30	32	32		94
		PRÕK lubatud koormus	20	23	25	68	25	28	30	83		30	32	32		94

6.5.1 Põhikooli lihtsustatud õppekava tunniarvutusplaan

Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel õppivate õpilaste tunniarvutusplaan koostatakse põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud tunniarvutuse, õpilase arenguvajaduste ja talle rakendatava õppekorralduse alusel.

Õpilase õppekoormuse kavandamisel järgitakse põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud nõudeid. Vajaduse korral rakendatakse õpilasele individuaalset õppekava ja muid õigusaktidega lubatud õppekorralduslikke kohandusi.

Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava									
LÕK õppekavad	1. kl	2. kl	3. kl	4. kl	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl
eesti keel / eesti keel teise keelena	7	9	8	8	7	6	6	6	6
A-võõrkeel					2	2	2	2	2
matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
ajalugu						1	2	2	1
inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Valikõppeained:									
loovtöö alused								1	
informaatika			1	1	1				
videomeedia				1	1				
väärtused ja kõlblus			1			2	2	1	2
Kokku	20	23	25	25	28	30	30	32	32
Kokku lubatud	20	23	25	25	28	30	30	32	32
Ületunde ei tohi olla	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kooli valikained	0	0	2	2	2	2	2	2	2

6.5.2 Eesti keel teise keelena õppe korraldamine

Eesti keelest erineva emakeelega või välisriigist saabunud õpilase eesti keele õpet võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul tema seadusliku esindaja nõusolekul

korraldada „Eesti keel teise keelena“ ainekava alusel. Õppe korraldamisel arvestatakse õpilase eesti keele oskuse taset, senist õpiteed, õpitulemusi ja individuaalset õpivajadust. Keeleoskuse arengut jälgitakse järjepidevalt ning vajaduse korral rakendatakse täiendavaid tugimeetmeid ja õppekorralduslikke kohandusi.

Eesti keele teise keelena õppe nädalatundide jaotus klassiti on sätestatud kooli tunnijaotusplaanis. Valga Põhikoolis on eesti keele teise keelena õppe maht I kooliastmes 19, II kooliastmes 15 ja III kooliastmes 15 nädalatundi. I kooliastmes kasutatakse eesti keele teise keelena õppe mahu suurendamiseks seitset tundi kooli vaba tunniressurssi.

Põhikooli riikliku õppekava alusel õppiv õpilane võib eesti keele lõpueksami asemel sooritada eesti keele teise keelena lõpueksami. Eesti keele teise keelena lõpueksami võib valida õpilane, kes õpib eesti keelt teise keelena või kelle emakeel ei ole EHIS-e andmetel eesti keel ja kes on asunud hiljemalt 2023/2024. õppeaastal õppima eesti keele ainekava alusel.

Kool selgitab õpilasele ja tema seaduslikule esindajale eksami valimise tingimusi ning kontrollib enne eksamile registreerimist õpilase vastavust kehtivatele nõuetele.

B-võõrkeele õppe korraldamisel eesti keelt teise keelena õppivale õpilasele lähtutakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud tingimustest. Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul tema seadusliku esindaja taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest. B-võõrkeele õppest vabanevat õppeaega kasutatakse õpilase eesti keele oskuse arengu ja õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutamise toetamiseks.

6.6 Vaba tunniressursi kasutamine

Valga Põhikool kasutab põhikooli riikliku õppekavaga koolile antud vaba tunniressursi eesmärgipäraselt, lähtudes õpilaste arenguvajadustest, kooli õppe- ja kasvatusesmärkidest ning arengukavas seatud eesmärkidest.

Vaba tunniressursi kasutatakse kooli tunnijaotusplaanis sätestatud ulatuses õppeainete õppemahu suurendamiseks ning kooli valikainete õpetamiseks. Vaba tunniressursi konkreetne jaotus õppeaineti ja klassiti kajastub tunnijaotusplaanis.

Õppeainele vaba tunniressursi arvelt lisatud nädalatund on vastava õppeaine õppemahu osa ning seda kasutatakse selle õppeaine õpitulemuste saavutamise toetamiseks, põhioskuste arendamiseks, õpitu kinnistamiseks ja süvendamiseks ning õpilaste erinevate õpivajadustega arvestamiseks.

Vaba tunniressursi kasutamisel eelistatakse kooli õppe- ja kasvatusesmärkidest ning õpilaste vajadustest lähtuvaid valdkondi. Täiendava õppeaja kasutamine võimaldab muu hulgas toetada eesti keele oskuse, funktsionaalse lugemisoskuse, matemaatilise mõtlemise ning teiste õppimiseks vajalike põhioskuste arengut.

Vaba tunniressursi arvelt suurendatud õppemahuga õppeainete tunde võib tunniplaanis korraldada sama õppeaine teiste tundidega 80-minutiliste õppeplokkidena vastavalt punktis 6.3 sätestatud õppetunni korraldusele.

6.7 Valikainete ja võõrkeelte valik

Kõik tunnijaotusplaanis esitatud õppeained on õpilasele kohustuslikud. Valikained põhikoolis valib kool ning nende õpetamine toimub vaba tunniressursi arvelt, pidades silmas PGSi sätestatud suurimat lubatud tunnikoormust nädalas.

Valikainete eesmärk on toetada õpilaste huvide, võimete ja arenguvajaduste arvestamist, rikastada õppeprotsessi ning kujundada üld- ja valdkonnapädevusi.

Kooli määratud valikõppeained on:

- RÕK ja LÕK – loovtöö alused;
- RÕK ja LÕK – informaatika;
- RÕK ja LÕK - ettevõtlusõpe;
- RÕK ja LÕK - videomeedia;
- LÕK – väärtused ja kõlblus.

A-võõrkeel on esimene õpitav võõrkeel, mille õpe algab I kooliastmes, 3. klassis. B-võõrkeele õpe algab II kooliastmes, 6. klassis.

- A-võõrkeelena õpetatakse Valga Põhikoolis inglise keelt. A-võõrkeele õpe algab 3. klassis.

- B-võõrkeele õpe algab 6. klassis. Valga Põhikoolis saab B-võõrkeelena valida saksa või vene keele. Õpilane teeb B-võõrkeele valiku koostöös oma seadusliku esindajaga 5. klassis. B-võõrkeele õppe korraldamisel lähtutakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud nõuetest.
- Eesti keelt teise keelena õppivate õpilaste B-võõrkeele õppe erisused on sätestatud käesoleva õppekava punktis 6.5.2.

Kool tagab õpilastele võimaluse valida vähemalt kahe B-võõrkeele vahel. Keeleõpperühmade moodustamisel arvestatakse õpilaste ja nende seaduslike esindajate tehtud valikuid, õpperühma suurust ning kooli korralduslikke võimalusi.

Kool teavitab õpilasi ja nende seaduslikke esindajaid B-võõrkeele valiku korraldusest ning õpperühmade moodustamise põhimõtetest enne valiku tegemist.

6.8 Eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti

Valga Põhikooli õppekeel on eesti keel.

Võõrkeelte õpetamisel kasutatakse õpitavat keelt vastavalt õpilaste vanusele, keeleoskusele ja õpieesmärkidele.

Õppimise toetamiseks võib õpetaja kasutada õppeprotsessis vajaduse korral teisi keeli, kui see toetab õpilase arusaamist, keelelist arengut ja õpitulemuste saavutamist ning on kooskõlas õigusaktides sätestatud õppekeele nõuetega.

6.9 Riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused, sh kooli õppekava erinevused võrreldes põhikooli riikliku õppekavaga

Valga Põhikooli õppekava tugineb põhikooli riiklikule õppekavale ja põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale. Kooli õppekava koolipõhised valikud tulenevad koolile antud võimalusest kasutada vaba tunniressurssi ning kujundada õppekorraldust kooli eripärast, arengueesmärkidest ja õpilaste arenguvajadustest lähtudes.

Kooli õppekava koolipõhised valikud avalduvad eelkõige:

- vaba tunniressursi jaotamises tunnijaotusplaanis;
- õppeainete õppemahu suurendamises vaba tunniressursi arvelt;
- kooli valikainete pakkumises;
- 45-minutiliste õppetundide ja 80-minutiliste õppeplokkide kasutamises;
- juhendatud iseõppepäevade rakendamises.

Kooli õppekorralduslike valikute rakendamisel lähtutakse riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemustest, õppemahust ja õpilaste suurimast lubatud nädalakoormusest.

7. Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpingute arvestamise alused

Valga Põhikool arvestab õpilase seadusliku esindaja taotluse alusel õpilase õppimist mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses koolis õpetatava osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga ettenähtud õpitulemusi.

Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe formaalõppe osana arvestamise eesmärk on toetada elukestva õppe põhimõtete rakendumist ning pakkuda igale õpilasele õpimotivatsiooni toetavaid valikuterohkeid ja kättesaadavaid õpivõimalusi, mis tagavad õpilasele sujuva liikumise haridustasemete ja -liikide vahel.

Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappidest: taotleja nõustamine, taotluse koostamine ja esitamine direktorile, taotluse hindamine, direktori otsus, (vajadusel) otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal pole piisav. Täiendava materjali vajadus on seotud sellega, et paremini mõista, kas taotletavad õpitulemused on omandatud. On oluline, et mujal õpitu oleks sisuliselt sobiv õppekavaga, mille järgi õpilane koolis õpib.

Õpilasele koostatakse tema seadusliku esindaja avalduse alusel vastavas õppeaines individuaalne õppekava, tehes koostööd teise haridusasutusega (nt huvikool vms) ja õpilase seadusliku esindajaga.

Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpet ei arvestata seoses kooli lõpetamisega (loovtöö koostamisel), kui õigusaktides ei ole sätestatud erandeid.

8. Pädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused

Pädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatakse Valga Põhikoolis tegevusi, mis toetavad õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatuseesmärkide ning õpitulemuste saavutamist, üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist, läbivate teemade käsitlemist ning õppeainete lõimimist.

Õpilastele mitmekesiste õppimisvõimaluste ja õpikogemuste pakkumiseks korraldatakse muu hulgas:

- õppekäike ja õppeekskursioone;
- õuesõpet;
- muuseumi- ja teatrikülastusi;
- ainealaseid ja aineüleseid üritusi;
- projekte ja projektõpet;
- traditsioonilisi kooliüritusi;
- koostööd kogukonna, asutuste, ettevõtete ja teiste haridus- ning kultuuriasutustega.

Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused seostatakse võimaluse korral õppeainete õpitulemuste, üld- ja valdkonnapädevuste, kooliastmes taotletavate pädevuste ning läbivate teemadega.

Osalemist õppekava rakendamist toetavates projektides ning kooli esindamist olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel ja kultuuriüritustel käsitatakse õppe- ja kasvatustegevuse osana, kui tegevus toetab õppekavas sätestatud eesmärkide või õpitulemuste saavutamist.

Konkreetsed õppekeskkonda mitmekesistavad ja õppekava rakendamist toetavad tegevused kavandatakse õppeaastaks kooli üldtööplaanis ning vajaduse korral täpsustatakse õppeaasta jooksul.

9. Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti, mis tulenevad läbivast teemast „Tervis ja ohutus“, nende käsitlemise ulatus ning kavandatud liikluskasvatusalased tegevused

Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

- 1) ohutud liiklemise harjumused;
- 2) oskus tajuda liikluskeskkonda ning hoiduda käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- 3) teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ning ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

Liikluskasvatus toimub lõimituna ainetundides ja klassijuhataja korraldatavas õppe- ja kasvatustegevuses. Väljaspool õppetundi toimuvad liikluskasvatusalased tegevused kavandatakse üldtööplaanis. Liikluskasvatuse teemade kaudu kujundatakse alljärgnevaid teadmisi ja oskusi ohutuks liiklemiseks kooliastmeti.

I kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- 2) oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- 3) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgrattakiiver, põlve- ning küünarnukikaitsmed;
- 4) oskab käituda ühissõidukites, neisse siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- 5) oskab valida jalgrattaga, tõukerattaga, rulaga, rulluisudega sõitmiseks ohutut kohta;
- 6) oskab ohutult liigelda märjal, libedal, lumisel teel;

- 7) oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendunult sõiduteed ületada;
- 8) oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- 9) oskab eristada ohtlikku liikluskäitumist ohutust käitumisest.

Valga Põhikoolis toetab liikluskasvatust huvilistele õpilastele korraldatav liiklusing, mille raames arendatakse õpilaste teadmisi ja praktilisi oskusi ohutuks liiklemiseks. Liiklusingis on õpilastel võimalik läbida jalgratturikoolitus ning sooritada jalgratturi eksam jalgratturi juhiloa saamiseks. Jalgratturikoolituse, eksamineerimise ja jalgratturi juhiloa väljastamise korraldamisel lähtutakse kehtivatest õigusaktidest.

II kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) oskab ohust kiirelt ja korrektselt teatada;
- 2) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, kiiver, põlve- ning küünarnukikaitsmed;
- 3) oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 4) oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- 5) oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- 6) tunneb/teab/mõistab liiklusseadusest tulenevaid nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- 7) oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutuslaste teemakäsitluste kohta;
- 8) oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohte ja teab, kuidas ohtu vältida.

III kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- 2) oskab ohust teatada ja hinnata olukorda;
- 3) oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegeldumise omadusi;
- 4) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnukikaitsmed;
- 5) teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- 6) oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- 7) kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;

- 8) mõistab liiklusseadusest tulenevaid nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- 9) on teadlik ohutusalaalastest kampaaniastest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- 10) oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusalaalast olukorda teiste riikidega.

10. III kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

Põhikooli riikliku õppekava alusel õppiv õpilane teeb III kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö. Loovtöö tegemine on põhikooli riikliku õppekava alusel õppiva õpilase põhikooli lõpetamise tingimus.

Lihtsustatud õppe õpilane teeb loovtöö III kooliastmes ja toimetulekuõppe õpilane 8., 9. või 10. õppeaastal. Kui kooli õppenõukogu otsustab, et õpilane ei ole loovtöö koostamiseks võimeline, asendatakse loovtöö õpilase individuaalses õppekavas muu jõukohase õppeülesandega, mis taotleb üldjoontes samu õpieesmärke. Lihtsustatud ja toimetulekuõppe õpilase loovtööd hinnatakse mitteamistavalt ning loovtöö tegemine ei ole põhikooli lõpetamise tingimus. Hooldusõppe õpilane loovtööd ei tee.

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab omandatud teadmisi ja oskusi, arendab iseseisva töö, kavandamise, probleemilahenduse, koostöö, eneseväljenduse ja eneseanalüüsi oskusi ning üldpädevusi. Loovtöö võib olla uurimus, projekt, kunstitöö, praktiline töö või muu läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv töö..

10.1 Loovtöö temaatika valik ja koostamine

Loovtöö temaatika valivad õpilane ja õpetaja(d) koostöös, lähtudes õpilase huvidest ja võimetest, õppekava läbivatest teemadest, õppeainete lõimimise võimalustest ning kooli õppe- ja kasvatuseesmärkidest.

Loovtööd võib teha individuaalselt või kollektiivselt. Kollektiivse loovtöö puhul peab olema eristatav iga õpilase panus töö kavandamisse, teostamisse ja esitlemisse.

Loovtöö tegemise korraldus ja ajakava tutvustatakse õpilastele enne loovtöö koostamise alustamist. Loovtöö koostatakse üldjuhul 8. klassis kooli kehtestatud ajakava alusel.

Loovtöö koostamise toetamiseks on Valga Põhikooli tunnijaotusplaanis 8. klassis valikõppeaine „Loovtöö alused“. Valikõppeaine raames toetatakse õpilast loovtöö kavandamisel, eesmärgi sõnastamisel, sobivate allikate leidmisel ja kasutamisel, tööprotsessi dokumenteerimisel, kirjaliku osa koostamisel ja vormistamisel ning loovtöö esitlemiseks valmistumisel. Valikõppeaine toetab loovtöö koostamist ega asenda loovtöö juhendaja individuaalset juhendamist.

10.2 Loovtööde juhendamine

Igal loovtööl on juhendaja. Loovtöö juhendaja toetab õpilast teema ja eesmärgi täpsustamisel, tegevuskava koostamisel, sobivate töömeetodite ja allikate valikul, tööprotsessi kavandamisel ning loovtöö esitlemiseks valmistumisel.

Vajaduse korral võib loovtööl olla mitu juhendajat. Kui loovtööd juhendab kooliväline isik, määratakse õpilasele ka koolipoolne juhendaja.

Juhendaja jälgib loovtöö koostamise protsessi ja ajakava täitmist, annab õpilasele töö käigus tagasisidet ning toetab õpilase iseseisvust ja vastutust töö valmimise eest.

Õpilane vastutab loovtöö koostamise, kasutatud andmete ja allikate korrektsuse, kokkulepitud ajakava järgimise ning töö nõuetekohase esitamise eest.

10.3 Loovtöö kirjaliku osa ülesehitus

Olenemata loovtöö liigist, valmib iga loovtöö lõpptulemusena kaitsmiskomisjonile esitatav kokkuvõttev kirjalik töö, mis koosneb järgmistest osadest:

- 1) tiitelleht;
- 2) sisukord;
- 3) sissejuhatus;
- 4) põhiosa;

5) kokkuvõte;

6) kasutatud allikate loetelu;

7) lisad (vajadusel)

Kirjaliku osa maht sõltub loovtöö liigist, eesmärgist ja õpilase individuaalsetest vajadustest. Täpsemad mahunõuded sätestatakse kooli loovtöö juhendis. Lihtsustatud ja toimetulekuõppe õpilase kirjaliku osa ülesehitus ja maht määratakse tema võimeid ja arenguvajadusi arvestades.

Tiitellehele kirjutatakse kooli täielik nimetus, töö pealkiri, selle liik, koostaja ees- ja perenimi ning klass, juhendaja ees- ja perenimi, töö valmimise koht ja aasta. Kirja suuruseks on vastavalt 12 ja 18 (pealkiri). Sisukord on töö alguses, tiitellehe järel ja kirjeldab töö struktuuri. Sisukorras on kõik töö osade pealkirjad selles järjekorras, sõnastuses ja numeratsiooniga, nagu need esinevad töös endas.

Sissejuhatus sisaldab teema valiku põhjendust, töö eesmärki ning selle saavutamiseks planeeritud teid ja võtteid. Samuti on uurimuslikus töös esitatud uurimisküsimused. Antakse üldine ülevaade kasutatud uurimismetoodikast ja peamistest allikatest ning kirjeldatakse töö alaosadeks jaotamise põhimõtteid. Sissejuhatus maht on 0,5-1 lehekülge.

Põhiosa peab sisaldama loovtöö seletust või selle analüüsi ning uuringu tulemusi. Siin antakse selgitusi püstitatud eesmärkidele. Põhiosa annab ülevaate loovtööna valminud eseme(te), töövõtete ning materjalide ajaloolisest taustast, kirjeldatakse töö valmimise protsessi, kasutatud materjale, töövahendeid ja -meetodeid. Selles osas on kollektiivselt tehtud loovtöö puhul ka iga õpilase osaluse kirjeldus. Põhiosa on vajadusel jaotatud peatükkideks ja alapeatükkideks.

Kokkuvõte sisaldab hinnangut tehtud tööle ja seda, mida töö valmimise käigus õpiti ning milliste tulemusteni jõuti. Lühidalt ja süstematiseeritult vastatakse sissejuhatuses püstitatud uurimisküsimus(t)ele, tutvustatakse saavutatud eesmärke, esitatakse kõige olulisemad järeldused, milleni töö käigus jõuti. Samuti võib kirjeldada ka tekkinud ja edaspidist uurimist vajavaid probleeme. Kokkuvõttes ei esitata uusi andmeid ega viidata kirjandusele. Kasutatud allikate loetelu peab sisaldama kõiki allikaid, mida töö käigus kasutati ja millele on töös viidatud.

Lisad sisaldavad tavaliselt materjali, mida on töö eesmärkide saavutamiseks vaja läinud, kuid mis töö sisuga ei ole nii otseselt seotud (nt küsitluslehed, suuremad plaanid ja kaardid,

mõõtmisprotokollid jms). Samuti paigutatakse siia ka illustreeriv lisamaterjal (dokumendi- või fotokoopiaid). Fotod allkirjastatakse (kes või mis on fotol, millal ja kelle poolt jäädvustatud, kes originaalfoto omanik). Lisadele tuleb põhiosas ja mujal tekstis viidata.

10.4. Nõuded teksti vormistamisele

Töö vormistatakse A4-formaadis valgele paberile, kasutades kirjatüüpi Times New Roman suurusega 12 punkti (pealkirjad 14 punkti) ja reavahet 1,5. Tekst joondatakse rööpselt. Lehekülje vasak ja parem veeris on 2,5 cm ning ülemine ja alumine veeris on 2,5 cm. Tekst paigutatakse ainult lehe ühele küljele. Töö vormistamisel järgitakse Valga Põhikooli kirjalike tööde vormistamise juhendit.

10.5. Loovtöö esitamine ja kaitsmine

Loovtöö kirjalik osa koostatakse Google Drive'is ja esitatakse Google Classroomi kaudu kooli kehtestatud ajakava ning loovtöö juhendi kohaselt.

Valminud loovtöö esitatakse kooli kehtestatud ajakava ja loovtöö juhendi kohaselt. Loovtöö sisaldab töö liigile vastavat kirjalikku osa, milles kajastatakse vähemalt töö eesmärk, tööprotsess, kasutatud allikad ja/või meetodid, saavutatud tulemused ning õpilase eneseanalüüs.

Loovtöö esitlemine toimub kooli määratud korras. Õpilane tutvustab töö eesmärki, koostamise protsessi ja tulemust ning analüüsib oma õppimist ja töö käigus omandatud kogemusi.

Kui loovtöö jääb tähtjaks esitamata või saab hinnangu „mittearvestatud“, antakse õpilasele tagasisidet puuduste kohta ning võimalus töö täiendamiseks ja uuesti esitamiseks või esitlemiseks. Kordusesitamise tähtaeg ja korraldus tehakse teatavaks õpilasele ning tema seaduslikule esindajale.

Vajaduse korral kohandatakse loovtöö esitlemise viisi ja kestust õpilase individuaalsete vajaduste järgi.

10.6. Loovtöö hindamine

Loovtööd hinnatakse mitmeeristavalt hinnangutega „arvestatud“ (A) või „mittearvestatud“ (MA).

Loovtöö hinnatakse „arvestatuks“, kui õpilane on täitnud loovtööle seatud nõuded ja saanud vähemalt 50 punkti 100-st. Tulemuse taset kirjeldatakse täiendava sõnalise hinnanguga.

Hindamisel arvestatakse:

1. loovtöö kavandamist ja tööprotsessi;
2. töö sisulist teostust ja eesmärgi saavutamist;
3. kirjaliku osa nõuetekohasust;
4. õpilase iseseisvust ja panust;
5. loovtöö esitlemist ja õpilase eneseanalüüsi.

Lihtsustatud ja toimetulekuõppe õpilase loovtööd hinnatakse mitmeeristavalt, arvestades õpilase individuaalseid võimeid ja arenguvajadusi ning põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud erisusi.

10.7 Hindamismudelid:

Loovtöös antakse hinnang planeerimisele, protsessile, teostusele ja sisulisele osale.

Loovtöö kirjaliku osa vormistamisele.

Hinnangu annab õppeaine „Loovtöö alused“ õpetaja

Hindamiskriteerium (1 kriteerium)	20 punkti	16 punkti	12 punkti
--	------------------	------------------	------------------

Loovtöö vormistamine vastavalt koolis kehtivatele nõuetele	Vastavalt juhendile: 1. töö struktuur; 2. üldnõuded tekstile; 3. leheküljenumbrid; 4. tiitelleht; 5. sisukord; 6. pealkirjad; 7. joonised, tabelid, valemid; 8. viitamine; 9. kasutatud kirjanduse loetelu; 10. lisad.	esineb kuni 3 puudust	esineb rohkem kui 5 puudust
--	--	-----------------------	-----------------------------

Loovtöö teostusele. **Hinnangu annab hindamiskomisjon**

Kriteerium (2 kriteeriumit) Kokku 20 punkti	Iga kriteerium 5 punkti	Iga kriteerium 4 punkti	Iga kriteerium 3 punkti
Loovtöö pealkiri, eesmärgid, töö struktuur	1. Pealkiri on vastavuses töö sisuga 2. Eesmärgid on püstitatud täpselt ja selgelt 3. Töö struktuur vastab nõuetele 4. Töö maht vastab nõuetele 5. Kõik töö kohustuslikud osad	Esineb üks puudus.	Esineb kuni kaks puudust, mis ei takista oluliselt tööst arusaamist.

	on olemas ja proportsionaalsed		
Teema teoreetiline käsitus, allikad ja viitamine. *Praktilise töö puhul töö teostamise etappide kirjeldus.* Idee, originaalsus, õpilase hinnang oma tööle.	Teema teoreetiline käsitus on piisav, ülevaade selge ja täpne. Kasutatud on vähemalt 2 asjakohast ja põhjendatud allikat. Viited on korrektsed. *Praktilise töö puhul on kõik töö teostamise etapid välja toodud ja lahti kirjutatud.* Idee on originaalne ja reaalselt teostatav. Õpilane toob välja oma hinnangu tehtud tööle.	Teema teoreetiline käsitus on enamasti piisav, teoreetiline ülevaade on antud üldiselt. Kasutatud on vähemalt 1 asjakohast ja põhjendatud allikat. Enamasti korrektselt viidatud. *Praktilise töö puhul on enamasti töö teostamise etapid välja toodud ja lahti kirjutatud.* Idee on originaalne, kuid pole täielikult teostatav. Õpilane toob välja oma hinnangu tehtud tööle üldsõnaliselt.	Teoreetiline käsitus ja ülevaade on olemas, kuid liiga üldised tausta avamiseks. Kasutatud on vähemalt 1 allikat, esineb suuremaid eksimusi viitamisel. *Praktilise töö teostamise etapid on välja toodud, kuid lahti kirjutamata.* Idee on teostatav osaliselt. Õpilase hinnang tehtud tööle on napp või puudub.

Loovtöö esitlemisele: Posterettekanne. **Hinnangu annab hindamiskomisjon**

Kriteerium (4 kriteeriumit) maksimaalselt 20 punkti	Iga kriteerium 5 punkti	Iga kriteerium 4 punkti	Iga kriteerium 3 punkti
Postri ülesehitus ja sisu loetavus	Postri sisu on loogiliselt ja visuaalselt atraktiivselt üles ehitatud. Tekst ja pildimaterjal on tasakaalus ning postri kujundus toetab teema mõistmist.	Postri sisu on üldjoontes loogiline ja jälgitav, kuid võib esineda väiksemaid ebaselgusi või disainilisi ebakõlasid.	Postril on olemas põhielemendid, kuid esineb mitmeid puudusi, mis raskendavad teema mõistmist (nt liigne tekst, ebaselge kujundus).
Esitlus postri juures ja suhtlemine kuulajatega	Õpilane esitleb oma tööd enesekindlalt ja selgelt, põhjendab teema valikut, eesmärgi ja tulemusi. Esitlus toetub postrile ja sisaldab isiklikku hinnangut tehtud tööle. Õpilane suhtleb kuulajatega selgelt ja sõbralikult, kohandab selgitusi vastavalt kuulajale	Õpilane tutvustab oma tööd ja tulemusi, kuid põhjendused või hinnang tööle on osaliselt puudulikud või üldsõnalised. Õpilase suhtlemine on arusaadav, kuid vähesel määral initsiatiiviga või kohati jäik. Kontakt publikuga on olemas.	Õpilane annab vaid üldise ülevaate oma tööst, isiklik hinnang või põhjendused puuduvad. Õpilane vastab lühidalt, väldib kontakti või on ebakindel kuulajatega suhtlemisel.

	ning loob hea kontakti.		
Kompetentsus küsimustele vastamisel	Õpilane oskab arukalt ja asjatundlikult vastata küsimustele, tunneb oma teemat hästi.	Õpilane vastab esitatud küsimustele, kuid vastustes esineb mõningast ebakindlust.	Õpilase vastused on puudulikud või ebamääraseks, esineb raskusi teemast arusaamisel.
Ajalimiit suhtlemisel (3–5 min)	Esitlus jääb soovituslikku ajalimiiti (3–5 minutit), info maht on piisav ja hästi struktureeritud.	Esitlus kestab alla 3 või üle 5 minuti, kuid üldine sisu jääb arusaadavaks.	Esitlus kestab märgatavalt alla 3 või üle 5 minuti, esitlus jääb lünklikuks või venivaks.

Põhikooli lõpetab õpilane, kelle loovtööle on hindamiskomisjoni poolt antud positiivne hinnang.

Loomevarguse ehk plagiaadi korral loetakse loovtöö mittesooritatuks.

Individuaalset tuge vajava õpilase loovtöö juhendamisel ja hindamisel arvestatakse õpilase individuaalseid võimeid ja vajadusi. Vajaduse korral kohandatakse loovtöö juhendamist, tööprotsessi, vormistamist ja esitlemist vastavalt õpilase individuaalsetele vajadustele ning talle rakendatavatele tugimeetmetele.

11. Hindamise korraldus ja hindamise täpsustatud tingimused ja kord

Hindamise korraldamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, põhikooli riiklikust õppekavast, põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast, käesolevast õppekavast ning kooli kodukorrast.

Hindamise eesmärk on:

1. toetada õpilase arengut;
2. anda tagasisidet õpilase õppeedukuse ja õpitulemuste saavutamise kohta;
3. innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
4. suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja toetada tema oskust oma õppimist analüüsida;
5. toetada õpilast edasise haridustee valikul;
6. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
7. anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa ning süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu ja õpitulemuste saavutamise kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamisel kasutatakse mitmekesiseid, õpitulemustele ja õpilase arengule vastavaid hindamismeetodeid ja -viise.

Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse tema õppe aluseks olevas õppekavas või individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemuste ja õppe-eesmärkidega.

Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord sätestatakse kooli kodukorras. Hinnete ja hinnangute vaidlustamise ning järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord sätestatakse käesolevas õppekavas.

11.1 Kujundav hindamine

Kujundavat hindamist kasutatakse õppeprotsessi kestel õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamiseks. Kujundava hindamise käigus antakse õpilasele suulist või kirjalikku tagasisidet tema seniste tulemuste, tugevate külgede ja arenguvajaduste kohta ning suunatakse tema edasist õppimist.

Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Õpilast kaasatakse enese- ja kaaslasehindamisse, et arendada tema oskust seada eesmärgid, analüüsida oma õppimist ja võtta vastutus oma arengu eest.

Kujundava hindamise vormid ja meetodid valib õpetaja, lähtudes õppe eesmärkidest, õpitulemustest ning õpilaste vanusest ja individuaalsetest vajadustest.

11.2 Hindamise korralduse üldpõhimõtted

Valga Põhikoolis kasutatakse õpilaste õpitulemuste hindamisel kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist. Hindamisel lähtutakse õpilase õppe aluseks olevast õppekavast, taotletavatest õpitulemustest ning õpilase individuaalsetest arenguvajadustest.

Õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse viiepallisüsteemis või kooli õppekavas määratud juhtudel mitmeeristavalt. Kokkuvõtval hindamisel kasutatakse trimestri- ja aastahindeid.

Õpetaja tutvustab õpilastele hindamise aluseid ja põhimõtteid ning hindab õpitulemuste saavutamist mitmekesiste hindamismeetoditega.

Hindamise täpsem korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord sätestatakse kooli kodukorras. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise ning hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord sätestatakse käesolevas õppekavas.

11.2.1 Õpitulemuste hindamine

Õpilase teadmisi ja oskusi hinnatakse suuliste vastuste ja esituste, kirjalike ja praktiliste tööde, praktiliste tegevuste ning muude õpitulemuste saavutamist tõendavate tegevuste alusel.

Õpitulemuste hindamisel lähtutakse õpilase õppe aluseks olevas õppekavas sätestatud õpitulemustest. Kui õpilasele on koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

Õpitulemusi hinnatakse nii õppeprotsessi jooksul kui ka õppeteema või õppeperioodi lõpus.

Õpilasel on õigus teada, milliste õpitulemuste saavutamist hinnatakse ning millised hinded või hinnangud on kokkuvõtva hinde kujunemise aluseks.

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi, loata materjalide või muude lubamatute abivahendite kasutamine või mahakirjutamine, võib õpilase töö või selle tulemuse hinnata hindegaga „nõrk“ („1“). Õpilasele tagatakse võimalus järelevastamiseks käesolevas õppekavas sätestatud korras.

11.3 Kasutatav hindamissüsteem

Valga Põhikoolis kasutatakse õpitulemuste hindamisel viiepallisüsteemi ning käesolevas õppekavas sätestatud juhtudel mitmeeristavat hindamist.

Viiepallisüsteemis hinnatakse õpitulemuste saavutatust järgmiselt:

1. hindegaga „5“ ehk „väga hea“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral või ületavad neid;
2. hindegaga „4“ ehk „hea“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
3. hindegaga „3“ ehk „rahuldav“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida ilma oluliste raskusteta;
4. hindegaga „2“ ehk „puudulik“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng hinnatavate õpitulemuste osas on toimunud, kuid saavutatud tase ei võimalda oluliste raskusteta edasist õppimist;
5. hindegaga „1“ ehk „nõrk“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng hinnatavate õpitulemuste osas puudub või saavutatud tulemus ei võimalda edasist õppimist ilma oluliste raskusteta.

Kui hindamisel kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole enne hinnatava töö tegemist teatanud teisiti, lähtutakse järgmisest skaalast:

- „5“ – 90–100%;
- „4“ – 75–89%;
- „3“ – 50–74%;
- „2“ – 20–49%;
- „1“ – 0–19% maksimaalsest võimalikust punktisummast.

Hindega ei hinnata õpilase käitumist, puudumist ega tunnis osalemist. Hinne väljendab õpilase õpitulemuste saavutatust.

11.4 Mitteeristav hindamine

Valikõppeainetes ning kooli õppekavas määratud õppeainetes võib kasutada mitteeristavat hindamist hinnangutega „arvestatud“ (A) ja „mittearvestatud“ (MA).

Hinnang „arvestatud“ (A) antakse, kui õpilane on saavutanud õppe aluseks olevad õpitulemused vähemalt nõutaval baastasemel.

Hinnang „mittearvestatud“ (MA) antakse, kui õpilane ei ole saavutanud õpitulemusi nõutaval baastasemel.

I kooliastmes kasutatakse mitteeristavat hindamist õppeainetes muusika, käeline tegevus (ühendatud kunsti ja tööõpetuse tund) ning kehaline kasvatus.

Mitteeristavalt hinnatava õppeaine hindamise alused ja õpitulemuse „arvestatud“ saavutamise tingimused tehakse õpilasele teatavaks õppeperioodi alguses.

Kui õpilase koolist lahkumisel on õigusaktist tulenevalt vajalik koolis kasutatud mitteeristavad hinnad teisendada viiepallisüsteemi, lähtutakse teisendamisel õpilase tegelikust õpitulemuste saavutatuse tasemest ja kehtivatest õigusaktidest.

11.5 Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust või esitust, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik“ või „nõrk“, hinnanguga „mittearvestatud“ või on hinne või hinnang jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

Järelevastamine toimub õpilase ja õpetaja kokkuleppel. Õpilaste soovi parandada oma õpitulemusi toetatakse.

Enne ebaõnnestunud hindelise töö järelevastamist analüüsib õpilane koostöös õpetajaga vajaduse korral töö ebaõnnestumise põhjuseid, parandab tehtud vead, täidab õpetaja antud õpiülesanded või osaleb konsultatsioonis.

Järelevastamine toimub üldjuhul kahe nädala jooksul pärast hinde või hinnangu teatavaks tegemist. Mõjuval põhjusel või õpilase individuaalsest vajadusest lähtudes võib aineõpetaja määrata teistsuguse tähtaja.

Järelevastamisel saadud tulemus dokumenteeritakse Stuudiumi päevikus (kaldkriipsuga). Kui õpilane sooritab järeltöö tulemuslikumalt kui esialgse töö, lähtutakse õpitulemuse arvestamisel paremast tulemusest.

Kui õpilane ei ole mõjuva põhjuseta kokkulepitud ajal järelevastamisele ilmunud, lepitakse edasine järelevastamise võimalus kokku aineõpetajaga, arvestades õpilase õigust tõendada õpitulemuste saavutamist.

11.6 Kokkuvõttev hindamine

Valga Põhikoolis kasutatakse kokkuvõtval hindamisel trimestrihindeid ja aastahindeid.

Trimestrihinne pannakse välja trimestri jooksul saadud hinnete ja hinnangute ning õpilase õpitulemuste saavutamise alusel. Kokkuvõttev hinne ei pea kujunema hinnete aritmeetilise keskmisena, vaid väljendab õpilase õpitulemuste saavutatust vastaval õppeperioodil.

Aastahinne pannakse välja õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete põhjal ning see väljendab õpilase õpitulemuste saavutatust õppeaasta lõpuks.

Kui õppeaine trimestrihinne või -hinnang on „puudulik“, „nõrk“, „mittearvestatud“ või on jäänud välja panemata, rakendatakse õpilasele tema vajadusest lähtuvat tuge. Selleks võib koostada individuaalse õppekava või rakendada muud sobivat tugimeedet, et toetada nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist.

Kui trimestrihinne või -hinnang on jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud talle antud võimalust õpitulemuste saavutamist tõendada, siis aastahinde väljapanemisel käsitatakse selle trimestri omandatud teadmisi ja oskusi hindele „nõrk“ vastavana.

11.7 Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hinnet või hinnangut vaidlustada.

Esmalt arutab õpilane või tema seaduslik esindaja hinde või hinnangu kujunemist aineõpetajaga. Vajaduse korral võib arutellu kaasata klassijuhataja, õppejuhi või tugispetsialisti.

Kui küsimust ei lahendata, võib õpilane või tema seaduslik esindaja esitada kooli direktorile kirjaliku põhjendatud taotluse hinde või hinnangu läbivaatamiseks.

Taotlus esitatakse viie tööpäeva jooksul pärast hinde või hinnangu teatavaks saamist. Direktor lahendab taotluse, lähtudes õigusaktidest, kooli õppekavast, aine õpitulemustest ning hindamise aluseks olnud asjaoludest, ja teavitab taotluse esitajat otsusest kirjalikult.

11.8 Täiendav õppetöö ja järgmise klassi üleviimine

Õppenõukogu otsustab kokkuvõtvate hinnete ja hinnangute alusel õpilase järgmise klassi üleviimise, täiendavale õppetööle jätmise või klassikursust kordama jätmise riiklikus õppekavas sätestatud tingimustel.

Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles kokkuvõtvate hinnete või hinnangute põhjal tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või anda samaväärne mitterahuldav hinnang.

Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.

Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel õppeülesandeid, mis toetavad õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist. Täiendav õppetöö toimub pärast õppeperioodi lõppu.

Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

Õpilase järgmisse klassi üleviimisel lähtutakse põhikooli riiklikus õppekavas või põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud tingimustest ning õpilasele koostatud individuaalses õppekavas ette nähtud erisustest.

11.9 Klassikursuse kordama jätmine

Klassikursuse kordama jätmist rakendatakse erandliku meetmena põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud tingimustel.

Õppenõukogu võib põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme.

Klassikursuse kordama jätmise otsustamisel hindab õppenõukogu tervikuna:

1. õpilase aastahindeid ja õpitulemuste saavutamist;
2. täiendava õppetöö tulemusi;
3. õpilasele seni rakendatud individuaalset õppekava ja muid tugimeetmeid ning nende tulemuslikkust;
4. õpilase individuaalseid õpi- ja arenguvajadusi;

5. võimalust saavutada nõutavad õpitulemused individuaalse õppekava või muude tugimeetmete edasise rakendamise kaudu.

Õppenõukogu kaasab klassikursuse kordama jätmise otsustamisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

Klassikursuse kordama jätmise otsuses dokumenteeritakse klassikursuse kordama jätmise õiguslike eelduste täitmine, õpilase seadusliku esindaja kaasamine ja ärakuulatud arvamus, õpilasele rakendatud tugimeetmed ja nende tulemuslikkus ning kaalutlused, mille alusel on jõutud järeldusele, et klassikursuse kordama jätmine on õpilase puhul otstarbekam kui individuaalse õppekava või muude tugisüsteemide edasine rakendamine.

Põhjendamata puudumiste tõttu klassikursuse kordama jätmise otsustamisel lähtutakse põhikooli riiklikus õppekavas selleks sätestatud eraldi tingimustest. Õppenõukogu kaasab ka sellisel juhul otsuse tegemisse õpilase seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. 9. klassi õpilase klassikursuse kordama jätmisel lähtutakse lisaks põhikooli riiklikus õppekavas põhikooli lõpetamise ja klassikursuse kordamise kohta sätestatud erisustest.

11.10 Põhikooli lõpetamine

Põhikooli lõpetamisel lähtutakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud tingimustest.

Põhikooli lõpetanuks ning õppekava kõik õpitulemused omandanuks peetakse õpilast, kelle õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“ või „arvestatud“, kes on III kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele või õigusaktides sätestatud juhul eesti keele teise keelena eksami, matemaatikaeksami ja ühe eksami omal valikul.

Õpilase põhikooli lõpetamise võimaluse üle juhul, kui kõik õpitulemused või lõpueksamite nõutavad tulemused ei ole saavutatud, otsustab õppenõukogu põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud tingimustel. Kui riiklik õppekava näeb ette õpilase seadusliku esindaja kirjaliku avalduse, tehakse otsus selle avalduse alusel.

Haridusliku erivajadusega õpilase puhul, kelle taotletavaid õpitulemusi on õigusaktides sätestatud alustel vähendatud või asendatud, lähtutakse põhikooli lõpetamisel kooli õppekavas või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatusest.

11.11 Lihtsustatud õppe hindamise ja põhikooli lõpetamise erisused

Lihtsustatud, toimetuleku- ja hooldusõppe õpilaste hindamisel lähtutakse põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast, käesolevast õppekavast ning õpilasele koostatud individuaalsest õppekavast.

Lihtsustatud õppe õpilase teadmiste ja oskuste hindamisel arvestatakse õpilase individuaalseid võimeid, arenguvajadusi, õppe eesmärke ja tema õppe aluseks olevaid õpitulemusi.

Lihtsustatud õppe õpilane sooritab põhikooli lõpetamiseks eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami. Õigusaktides sätestatud juhul võib õpilane eesti keele koolieksami asemel sooritada eesti keele teise keelena koolieksami.

Põhikooli lõpetanuks ning õppekava kõik õpitulemused omandanuks peetakse lihtsustatud õppe õpilast, kelle viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt „rahuldavad“ või „arvestatud“ ning kes on sooritanud nõutavad koolieksamid.

Õppekava kõiki õpitulemusi omandamata lihtsustatud õppe õpilase põhikooli lõpetamise üle otsustab õppenõukogu põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud tingimustel. Kui põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava näeb ette õpilase seadusliku esindaja kirjaliku avalduse, tehakse otsus selle avalduse alusel.

Lihtsustatud õppe õpilase III kooliastmes tehtavat loovtööd hinnatakse mitteeristavalt ning loovtöö tegemine ei ole lihtsustatud õppe õpilase põhikooli lõpetamise tingimus.

Toimetuleku- ja hooldusõppe õpilase põhikooli lõpetamisel lähtutakse põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud tingimustest ning õpilase individuaalsest õppekavast.

11.12 Põhikooli õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta õpilasele ja tema seaduslikule esindajale tagasiside andmine

Valga Põhikoolis ei hinnata õpilase käitumist ja hoolsust eraldi kokkuvõtivate hinnetega.

Õpilase käitumise, sealhulgas hoolsuse kohta antakse õpilasele ja tema seaduslikule esindajale tagasisidet vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguveestlusel.

Tagasiside eesmärk on toetada õpilase enesejuhtimisoskuste, vastutustunde, õpioskuste, koostööoskuste ja üldtunnustatud käitumisnormide järgimise kujunemist ning seada vajaduse korral edasised arengueesmärgid.

Nõuded õpilase käitumisele sätestatakse kooli kodukorras.

12. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ning toe korraldamise põhimõtted

Valga Põhikool lähtub õpilase arengu ja õppimise toetamisel põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, põhikooli riiklikust õppekavast, põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast, tugispetsialistide teenuse kirjeldusest ja teenuse rakendamise korrast ning kaasava hariduse põhimõtetest.

Kool jälgib õpilase arengut ja toimetulekut ning tagab õpilasele tema individuaalsetest vajadustest lähtuva võimetekohase õppe ja vajaliku toe. Toe korraldamisel lähtutakse õpilase vajadustest, toe õigeaegsusest, sobivusest ja tulemuslikkusest ning õpilase, tema seadusliku esindaja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õpilase arengut toetavate spetsialistide koostööst.

Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut ning kohandavad vajaduse korral õpet õpilase individuaalsete vajaduste ja võimete järgi. Õpilase individuaalsete õpivajaduste väljaselgitamisel valitakse sobivad õppemeetodid, rakendatakse diferentseeritud õpet ning ajutise mahajäämuse korral tagatakse õpilasele täiendav pedagoogiline juhendamine väljaspool õppetunde (õpiabi, pikapäevarühm, konsultatsioonitunnid).

Toe vajaduse ilmnemisel korraldatakse õpilase vajaduste hindamine ning valitakse talle sobivad tugimeetmed ja tugispetsialistide teenused. Toe rakendamise eesmärk on ennetada õpi- ja

toimetulekuraskuste süvenemist, toetada õpilase arengut, õpitulemuste saavutamist, sotsiaalset toimetulekut ja õppimiskohustuse täitmist ning võimaldada õpilasel osaleda võimetekohaselt õppe- ja kasvatustegevuses. Rakendatud toe tulemuslikkust hinnatakse ning vajaduse korral tuge muudetakse või täiendatakse.

12.1 Õpilaste arengu ja õppimise toetamine

Klassi- ja aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut ning kohandavad vajaduse korral õpet õpilase individuaalsete vajaduste ja võimete järgi.

Õpilase individuaalsete õpivajaduste väljaselgitamisel valitakse sobivad õppemeetodid, rakendatakse diferentseeritud õpet ning kohandatakse vajaduse korral õppematerjale, ülesandeid, töökorraldust ja õpikeskkonda.

Õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, tagab kool täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde (õpiabitunnid, pikapäevarühm, lisakonsultatsioonid).

Õpilasel on õigus saada aineõpetajalt täiendavat juhendamist ja konsultatsiooni koolis kokkulepitud korralduse kohaselt.

Kool nõustab vajaduse korral õpilast ja tema seaduslikku esindajat õpilase arengu, õppimise ja kodus õppimise toetamise küsimustes.

Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus, mille käigus analüüsitakse õpilase arengut ning lepitakse kokku edasise õppe ja arengu eesmärkides. Arenguvestluse korraldamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest ning koolis kehtestatud arenguvestluse läbiviimise korrast.

Õpilase õpitulemuste või toimetulekuraskuste ilmnemisel hinnatakse toe vajadust võimalikult varakult ning rakendatakse sobivaid meetmeid.

12.2. Tugispetsialistide teenused ja õpilasnõustamine

Valga Põhikoolis toetavad õpilaste arengut ja õppimist lisaks tugispetsialistidele kooliastmete õpilasnõustajad. Igale kooliastmele on määratud õpilasnõustaja, kelle ülesanne on koostöös klassijuhatajate, aineõpetajate, tugispetsialistide, HEVKO ja õppejuhiga jälgida oma kooliastme õpilaste õppimiskohustuse täitmist, õpitulemuste saavutamist ja koolis toimetulekut ning aidata korraldada õigeaegset sekkumist toe vajaduse ilmnemisel.

Õpilasnõustaja:

1. jälgib oma kooliastme õpilaste õpitulemusi, õppetöös osalemist ja õppimiskohustuse täitmist;
2. pöörab tähelepanu õpilastele, kelle õpitulemused on langenud, kellel on õppevõlgnevusi või sagedasi puudumisi või kelle puhul ilmnevad muud õppimist ja koolis toimetulekut mõjutavad raskused;
3. vestleb vajaduse korral õpilasega ning teeb koostööd tema seadusliku esindaja, klassijuhataja ja aineõpetajatega;
4. aitab välja selgitada õpiraskuste, puudumiste või muu toetusvajaduse võimalikke põhjuseid ning toetab sobivate esmaste meetmete kavandamist;
5. kaasab vajaduse korral HEVKO, tugispetsialisti, õppejuhi või muu õpilase toetamiseks vajaliku spetsialisti;
6. osaleb õpilasele rakendatud toe ja kokkulepete tulemuslikkuse jälgimisel;
7. toetab õpilase, tema seadusliku esindaja ja kooli vahelist koostööd õppimise ja õppimiskohustuse täitmisega seotud küsimustes.

Õpilasnõustaja ei asenda tugispetsialisti teenust ega HEVKO ülesandeid. Kui õpilase vajadus eeldab tugispetsialisti pädevusse kuuluvat hindamist, nõustamist või sekkumist, kaasatakse vastav tugispetsialist.

Õpilasele tagatakse vajaduse korral tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, koolipsühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse kättesaadavus.

Tugispetsialistide teenuse eesmärk on toetada õpilase arengut, võimetekohast õppimist, sotsiaalseid oskusi ja õpitulemuste saavutamist ning ennetada õppimiskohustuse täitmist takistavaid probleeme.

Tugispetsialist oma erialasest pädevusest lähtudes:

1. osaleb õpilase abi- ja toetusvajaduse väljaselgitamisel ning hindab õpilase arengut ja toimetulekut õpikeskkonnas;
2. nõustab ja toetab õpetajaid ja abiõpetajaid õppe- ja arendustegevuse kavandamisel ning läbiviimisel;
3. toetab sobivate õppemeetodite, õppevormide, õppematerjalide ja abivahendite valimist ning kohandamist;
4. osaleb vajaduse korral individuaalse õppekava koostamisel;
5. kavandab ja viib läbi õpilase vajadustest lähtuvaid sekkumisi ja toetavaid tegevusi individuaalselt või rühmas;
6. nõustab oma pädevuse piires õpilast ja tema seaduslikku esindajat;
7. teeb vajaduse korral koostööd haridus-, sotsiaal-, tervishoiu-, rehabilitatsiooni- ja teiste valdkondade spetsialistidega;
8. hindab rakendatud meetmete ja teenuste tulemuslikkust.

Tugispetsialisti teenuse vajaduse ilmnemisel või õpilase seadusliku esindaja poolt teenuse saamiseks soovi avaldamisel korraldab kool õpilasele võimaluse vestelda isiklikult tugispetsialistiga hiljemalt ühe nädala jooksul. Olukorras, kus õpilase enda või teiste elu või tervis on ohus, pakutakse teenust esimesel võimalusel, kuid hiljemalt järgmisel tööpäeval.

Tugispetsialisti teenuse rakendamine, maht ja kestus otsustatakse koostöös tugispetsialistide ning klassi- ja aineõpetajatega, lähtudes õpilase vajadustest. Teenuse valikul kuulatakse ära õpilase seadusliku esindaja aramus.

12.3 Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine, tugimeetmete valik ja rakendamine

Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest tema seaduslikku esindajat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise.

Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ning soovitatakse õpilasele täiendavaid uuringuid või pöördumist koolivälise nõustamismeeskonna poole.

Direktor määrab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (HEVKO), kelle ülesanne on korraldada õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajalikku koolisest meeskonnatööd ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist.

HEVKO:

1. toetab ja juhendab õpetajat õpilase haridusliku erivajaduse ja toe vajaduse väljaselgitamisel;
2. nõustab õpilase seaduslikku esindajat;
3. koordineerib õpilase toetamiseks vajalikku koostööd;
4. teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid õpilase edasiseks pedagoogiliseks tööks ja sobivate tugimeetmete rakendamiseks;
5. teeb vajaduse korral ettepaneku lisauuringute tegemiseks või koolivälise nõustamismeeskonna poole pöördumiseks;
6. toetab õpilase üleminekut ühelt haridustasemelt teisele;
7. koordineerib rakendatud toe tulemuslikkuse hindamist.

Toe valikul arvestatakse õpilase vanust, individuaalseid vajadusi, eeldusi ja võimeid, õppe- ja arengueesmärke ning lahendamist vajava probleemi iseloomu.

12.4 Üldine tugi

Kui õpilasel tekib mahajäämus õpitulemuste saavutamisel või muu vajadus täiendava toe järele, rakendab kool esmalt üldist tuge.

Üldine tugi võib vastavalt õpilase vajadusele hõlmata:

1. õpetaja pakutavat individuaalset lisajuhendamist;
2. õppe diferentseerimist ja jõukohaste õpiülesannete kasutamist;
3. õppemeetodite, õppematerjalide, töökorralduse või õpikeskkonna kohandamist;
4. tugispetsialistide teenuse kättesaadavust;
5. õpiabitundide korraldamist individuaalselt või rühmas;

6. vajaduse korral õpiabiühmas õppimist;
7. muid õpilase vajadustest lähtuvaid pedagoogilisi tugimeetmeid, mis ei eelda koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.

Õpiabirühmas õppimine peab olema õpilase vajadusest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud. Õpiabirühma vastuvõtmise otsustab direktor, lähtudes HEVKO soovituselt ja õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul tema seadusliku esindaja nõusolekust.

Kui õpilase toetamiseks tehtavate muudatuste või kohandustega ei kaasne nominaalse õppeaja muutmist ega riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamist või asendamist, võib kool kokkuleppel õpilase seadusliku esindajaga teha muudatusi või kohandusi õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas. Kokkulepe dokumenteeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

Kui üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, hinnatakse täiendava toe vajadust ning vajaduse korral pööratakse koolivälise nõustamismeeskonna poole.

12.5 Tõhustatud või eritugi

Tõhustatud tuge või erituge rakendatakse koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel kohaselt ja õpilase seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul.

Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- või käitumishäire, muu tervises seisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest:

1. pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides õppeainetes;
2. pidevat tugispetsialistide teenust ja osajaga õpet individuaalselt või rühmas;
3. pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal;
4. õpet eriklassis.

Erituge rakendatakse õpilasele, kes raske ja püsiva psüühikahäire, intellekti- või meelepuude või liitpuude tõttu vajab:

1. puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat ja -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialisti teenust;
2. osaajaga õpet individuaalselt või rühmas, pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.

Eritoe raames osutatav pidev tugispetsialisti teenus lõimitakse vajaduse korral sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga.

Tõhustatud või eritoe rakendamisel lähtutakse koolivälise nõustamismeeskonna soovituselt, õpilase individuaalsetest vajadustest ning rakendatava toe eesmärkidest.

12.6 Individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused

Kool võib õpilase individuaalse arengu toetamiseks teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas õigusaktides sätestatud tingimustel.

Õpilasele koostatakse individuaalne õppekava eelkõige juhul, kui:

1. õpilasele rakendatav õppekorraldus erineb olulisel määral klassile rakendatavast õppekorraldusest;
2. õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
3. muudetakse õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega;
4. muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline suurenemine või vähenemine võrreldes kooli õppekavaga;
5. kooliväline nõustamismeeskond on soovitanud vähendada või asendada riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest;
6. individuaalse õppekava koostamine tuleneb õpilasele rakendatavast tõhustatud või eritoest;
7. individuaalse õppekava koostamise kohustus tuleneb õpilase õppe aluseks olevast riiklikust õppekavast.

Riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine toimub koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel kohaselt ja seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul.

Individuaalse õppekava koostamisse kaasatakse õpilase seaduslik esindaja ning vajaduse kohaselt õpetajad, tugispetsialistid ja teised õpilase arengut toetavad spetsialistid.

Individuaalses õppekavas määratakse õpilase vajadustest lähtuvad õppe eesmärgid, korraldus, vajalikud kohandused ja tugimeetmed ning vajaduse korral hindamise erisused.

12.7 Andeka õpilase toetamine

Õpilase andekuse ilmnemisel toetatakse tema võimete arendamist ning luuakse võimalused võimetekohaseks arenguks.

Andeka õpilase toetamiseks võib rakendada:

1. diferentseeritud ja suuremat väljakutset pakkuvaid õpiülesandeid;
2. individuaalset õppekava;
3. täiendavat juhendamist aineõpetajate või teiste spetsialistide poolt;
4. osalemist aineolümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel, projektides ja uurimis- või loovtegevuses;
5. osalemist ülikoolide, teaduskoolide ja teiste haridusasutuste programmides;
6. õpilase varasema õpi- ja töökogemuse arvestamist õigusaktides ja kooli õppekavas sätestatud tingimustel;
7. muid õpilase võimeid ja arenguvajadusi toetavaid õppimisvõimalusi.

Andeka õpilase toetamise viisi valimisel lähtutakse õpilase individuaalsetest vajadustest, huvidest ja võimetest.

12.8. Õppimiskohustuse täitmise toetamine

Kool jälgib õppimiskohustuse täitmist ja õpitulemuste saavutamist. Valga Põhikoolis osalevad õppimiskohustuse täitmise süsteemses jälgimises eelkõige klassijuhatajad, kooliastmete õpilasnõustajad, aineõpetajad, HEVKO ja tugispetsialistid vastavalt oma ülesannetele.

Kooliastme õpilasnõustaja jälgib oma kooliastme õpilaste õppetöös osalemist ja õpitulemusi ning algatab koostöös klassijuhataja ja teiste asjaomaste töötajatega õigeaegse sekkumise, kui ilmnevad sagedased või põhjendamata puudumised, õppevõlgnevused, õpitulemuste oluline langus või muud õppimiskohustuse täitmist takistavad asjaolud.

Kui õpilane on rohkem kui kahe nädala jooksul õppest korduvalt põhjuseta puudunud, tal on võlgnevusi õppetöös ning õpetaja või tugispetsialist on täheldanud toe vajadust, hindab kool:

1. seni osutatud toe piisavust ja lisatõe vajadust;
2. kohaliku omavalitsuse kaasamise vajadust;
3. individuaalse õppekava koostamise või muutmise vajadust;
4. individuaalse karjääriinfo vahendamise ja karjäärinõustamise vajadust;
5. õpilase ja tema seadusliku esindajaga vestluse pidamise vajadust edasise õppe ja arengu eesmärkide kavandamiseks.

Hindamise tulemusena rakendab kool õpilase vajadusest lähtuvaid asjakohaseid meetmeid.

Kui kooli rakendatud meetmed ei avalda mõju või neid ei ole võimalik rakendada seetõttu, et kool ei saa viie õppepäeva jooksul õpilase või tema seadusliku esindajaga kontakti, pöördub kool järgmiste meetmete rakendamiseks õpilase elukohajärgse valla- või linnavalitsuse poole.

Kool teeb õppimiskohustuse täitmise toetamisel koostööd õpilase, tema seadusliku esindaja, kohaliku omavalitsuse ja vajaduse korral teiste spetsialistidega.

12.9. Toe dokumenteerimine ja tulemuslikkuse hindamine

Õpilase toe vajaduse väljaselgitamine, rakendatud teenused ja tugimeetmed ning hinnang nende tulemuslikkusele dokumenteeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

Individuaalse arengu jälgimise kaardile kantakse õpilase toetamiseks vajalikus ulatuses:

1. õpetajate tähelepanekud;
2. hindamise, testimise ja uuringute järeldused;
3. tugispetsialistide ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitused;
4. rakendatud teenused ja tugimeetmed;

5. hinnang rakendatud toe tulemuslikkusele;
6. edasised soovitused ja kavandatavad tegevused.

Direktor määrab isiku, kes vastutab individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmise eest.

Vähemalt üks kord õppeaastas ning juhul, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppenud, hindab HEVKO koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega rakendatud toe mõju ja tulemuslikkust ning teeb ettepanekud toe jätkamiseks, muutmiseks või lõpetamiseks.

Toe rakendamisel ja dokumenteerimisel töödeldakse õpilase isikuandmeid üksnes ulatuses, mis on vajalik õpilasele abi ja toe korraldamiseks, lähtudes isikuandmete kaitse nõuetest.

12.10. Lihtsustatud, toimetuleku- ja hooldusõppe õpilase toetamise erisused

Lihtsustatud, toimetuleku- ja hooldusõppel õppiva õpilase arengu ja õppimise toetamisel lähtutakse käesolevas peatükis sätestatud üldpõhimõtetest ning põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas ja selle lisades sätestatud erisustest.

Toe kavandamisel arvestatakse õpilase õppe aluseks oleva õppekava sihiseadet, õppe- ja kasvatustegevuse rõhuasetusi, õpilase arengutaset, individuaalseid võimeid ja vajadusi ning talle seatud õppe- ja arengueesmärke.

Lihtsustatud õppe õpilasele rakendatakse individuaalse arengu toetamiseks vajalikke kohandusi ja tugimeetmeid vastavalt õpilase vajadustele ning põhikooli riiklikus ja lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud tingimustele.

Kõigile toimetuleku- ja hooldusõppel olevatele õpilastele koostatakse individuaalne õppekava.

Toimetuleku- ja hooldusõppe õpilase individuaalse õppekava koostamisel ja õppe korraldamisel lähtutakse põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava vastava õppe liigi eesmärkidest, pädevustest, õppe- ja kasvatustegevuse rõhuasetustest ning õpilase individuaalsest arengutasemest ja vajadustest.

Õpilasele rakendatava toe kavandamisel, rakendamisel ja tulemuslikkuse hindamisel tehakse koostööd õpilase seadusliku esindaja, õpetajate, tugispetsialistide, HEVKO ning vajaduse korral koolivälise nõustamismeeskonna ja teiste õpilase arengut toetavate spetsialistidega.

13. Individuaalset tuge vajava õpilase õppekorralduse erisused

Õpilase arengu ja õppimise toetamise, toe vajaduse väljaselgitamise, tugispetsialistide teenuste, üldise, tõhustatud ja eritoe, individuaalse õppekava koostamise ning toe tulemuslikkuse hindamise põhimõtted on sätestatud käesoleva õppekava peatükis 12.

Õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava hariduse põhimõtetest ning õpilase individuaalsetest vajadustest. Õpe korraldatakse võimaluse korral õpilase tavapärasest õpikeskkonnas, tagades talle võimetekohase õppe ja vajaliku toe.

Õpilase vajadustest lähtudes võib õpetamisel kasutada diferentseeritud õpet, täiendavat individuaalset juhendamist, erineva raskusastmega õpiülesandeid, kohandatud õppematerjale ja abivahendeid, täiendavaid tööjuhiseid, ülesannete osadeks jaotamist, töötempo kohandamist, lisa-aega ning muid õpilase arengut ja õpitulemuste saavutamist toetavaid pedagoogilisi võtteid.

Õpilasele rakendatavad kohandused valitakse tema individuaalsetest vajadustest lähtudes ning nende eesmärk on võimaldada õpilasel saavutada tema õppe aluseks olevas õppekavas või individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemused.

13.1 Õpiabi korraldamine

Õpiabi eesmärk on toetada õpilast, kellel on raskusi õpitulemuste saavutamisel, õpioskuste kujunemisel, tunnetusprotsessides, suulise või kirjaliku kõne arengus või muudes õppimist mõjutavates valdkondades.

Õpiabi võib korraldada individuaalselt või rühmas, lähtudes õpilase toe vajadusest.

Õpiabi korraldamisel arvestatakse õpilase individuaalseid vajadusi, õpetajate ja tugispetsialistide tähelepanekuid ning vajaduse korral koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.

Õpiabi rakendamine, selle eesmärgid ja tulemuslikkus dokumenteeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil käesoleva õppekava peatükis 12.9 sätestatud korras.

13.2 Õppe korraldamine individuaalselt või rühmas

Õpilase vajadustest ning talle rakendatavast toest lähtudes võib õpe toimuda osaliselt individuaalselt või rühmas.

Individuaalselt või rühmas õppimise eesmärk on tagada õpilasele tema vajadustele vastav õppekorraldus, sobiv õppekeskkond, jõukohane õppekoormus ja vajalik pedagoogiline tugi.

Õppe korraldamisel tagatakse võimalikult suures ulatuses õpilase osalemine oma klassi õppe- ja kasvatustegevuses, kui õpilase vajadustest või talle antud koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ei tulene teisiti.

13.3 Eriklassis õppimise korraldamine

Tõhustatud või erituge vajavale õpilasele võib kool moodustada õppetöö läbiviimiseks ja vajaliku toe pakkumiseks eriklassi õigusaktides sätestatud tingimustel.

Eriklassis õppimise korraldamisel lähtutakse õpilase individuaalsetest vajadustest, koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja õpilasele rakendatava toe eesmärkidest.

Eriklassis õppivale õpilasele tagatakse tema vajadustele vastav õppekorraldus, tugispetsialistide teenused ning võimalused osaleda koos teiste õpilastega kooli õppe-, kasvatus- ja huvitegevuses ulatuses, mis toetab tema arengut ja toimetulekut.

13.4 Lihtsustatud õppe korraldamine

Lihtsustatud õpet korraldatakse põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel, arvestades õpilase individuaalseid võimeid, arenguvajadusi ja õppe-eesmärke.

Lihtsustatud õppe korraldamisel lähtutakse põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud sihiseadest, õppe- ja kasvatustegevuse rõhuasetustest, üldpädevustest ja taotletavatest õpitulemustest.

Lihtsustatud õppel olev õpilane võib õppida eriklassis või olla kaasatud klassi, kus õppetöö toimub põhikooli riikliku õppekava alusel.

Lihtsustatud õppel olevale õpilasele, kes õpib klassis, kus õppetöö toimub põhikooli riikliku õppekava järgi, koostatakse igaks õppeaastaks individuaalne õppekava põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud korras.

Õppetöös kasutatakse õpilase arengutasemele vastavat õppevara, diferentseeritud õpet, sobivaid eripedagoogilisi meetodeid ja vajaduse korral tugispetsialistide tuge.

Lihtsustatud õppe kooliastmete sihiseade, õppe- ja kasvatustegevuse rõhuasetused ning üldpädevuste kujundamise põhimõtted on sätestatud käesoleva õppekava vastavates üldosa peatükkides ja ainevaldkondade kavades.

13.5 Toimetuleku- ja hooldusõppe korraldamine

Toimetuleku- ja hooldusõpet korraldatakse põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava ning õpilase individuaalse õppekava alusel.

Kõigile toimetuleku- ja hooldusõppel olevatele õpilastele koostatakse individuaalne õppekava.

Õppe korraldamisel lähtutakse õpilase arengutasemest, individuaalsetest võimetest ja vajadustest ning põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava vastava õppe liigi sihiseadest, pädevustest ja õppe- ja kasvatustegevuse rõhuasetustest.

13.6 Koduõpe tervislikel põhjustel

Tervislikel põhjustel koduõpet korraldatakse õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras.

Koduõppel olevale õpilasele koostab kool koostöös õpilase seadusliku esindajaga individuaalse õppekava, milles määratakse õpilase vajadustest lähtuv õppekorraldus, õppe eesmärgid, õpitulemused, vajalikud tugimeetmed ning õpitulemuste hindamise põhimõtted.

Koduõppe korraldamisel tehakse koostööd õpilase, tema seadusliku esindaja, õpetajate, tugispetsialistide, HEVKO ning vajaduse korral koolivälise nõustamismeeskonna ja teiste spetsialistidega.

14. Karjääriteenuste korraldamine, sealhulgas hariduslike erivajadustega õpilastele, ning karjääriteenuste seire

Valga Põhikool korraldab õpilastele süsteemse ja vajaduspõhise karjääriõppe, karjääriinfo ja karjäärinõustamise kättesaadavuse. Karjääriteenuste eesmärk on toetada õpilaste karjäärikujundamise oskuste arengut, teadlike haridus- ja tööalaste valikute tegemist ning sujuvat liikumist ühelt haridustasemelt teisele ja põhikooli lõpetamise järel edasiõppesse.

Karjääriteenuste korraldamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava läbivast teemast „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“. Karjääriõpe lõimitakse aineõppesse, klassijuhataja korraldatavasse õppe- ja kasvatustegevusse, üldpädevuste kujundamisse, õppekäikudesse, projektidesse ja teistesse õppekava rakendamist toetavatesse tegevustesse.

Karjääriteenuste korraldamist ja koolisisest koostööd koordineerib karjäärikoordinaator koostöös juhtkonna, klassijuhatajate, aineõpetajate, õpilasnõustajate ja tugispetsialistidega. Vajaduse korral kaasatakse kooliväliseid koostööpartnereid.

Karjääriteenuste kaudu:

1. toetatakse õpilase eneseteadlikkuse ning oma huvide, võimete, oskuste ja väärtuste analüüsimise oskuse kujunemist;
2. tutvustatakse edasiõppimisvõimalusi, haridusteid, ameteid, tööelu ja tööturu võimalusi;
3. arendatakse õpilase oskust leida ja kasutada haridus- ja karjääriinfot;
4. toetatakse teadlike haridus- ja karjäärivalikute tegemist;
5. võimaldatakse vajaduse korral individuaalset karjäärinõustamist;
6. tehakse koostööd haridusasutuste, karjääriteenuste osutajate, tööandjate ja teiste partneritega.

III kooliastmes pööratakse suuremat tähelepanu õpilase edasise haridustee kavandamisele, erinevate edasiõppimisvõimaluste ja ametitega tutvumisele, karjääriinfo kasutamisele ning teadlike valikute tegemiseks vajalike oskuste kujundamisele.

Kool korraldab koostöös partneritega karjääriõpet toetavaid tegevusi, sealhulgas edasiõppimisvõimalusi tutvustavaid infopäevi, õppekäike, kohtumisi erinevate ametite ja valdkondade esindajatega ning muid karjäärikujundamise oskusi toetavaid tegevusi. 8.–9. klassi õpilastele võimaldatakse vajaduse korral individuaalset või rühmapõhist karjääriinfo ja -nõustamise teenust.

Kool teeb karjääriteenuste korraldamisel koostööd piirkonna üldharidus- ja kutseõppeasutuste ning teiste karjääriõpet, karjääriinfot ja -nõustamist pakkuvate partneritega.

14.1 Hariduslike erivajadustega õpilaste karjääriteenuste korraldamine

Haridusliku erivajadusega õpilasele tagatakse karjääriteenuste kättesaadavus tema individuaalsetest vajadustest, võimetest, huvidest, arengutasemest ja toe vajadusest lähtudes.

Vajaduse korral kohandatakse karjääriinfo esitamise viisi ja mahtu, kasutatakse õpilasele sobivaid nõustamis- ja õppemeetodeid ning kaasatakse õpilase seaduslik esindaja, HEVKO, tugispetsialist, õpilasnõustaja või muu õpilase arengut toetav spetsialist.

Lihtsustatud õppel oleva õpilase karjäärikujundamise pädevuste arendamisel lähtutakse õpilase individuaalsetest võimetest, huvidest, arenguvajadustest ning realistlikest edasiõppimise ja tööelus osalemise võimalustest.

III kooliastmes pööratakse lihtsustatud õppel oleva õpilase puhul erilist tähelepanu edasiõppimisvõimaluste ja kutseõppega tutvumisele, tööeluks vajalike praktiliste oskuste kujundamisele ning võimalikult iseseisva toimetuleku toetamisele.

Õpilase üleminekut põhikoolist järgmisele haridustasemele toetatakse vajaduse korral koostöös õpilase seadusliku esindaja, kooli tugimeeskonna, vastuvõtva õppeasutuse ja teiste õpilast toetavate spetsialistidega.

14.2 Karjääriteenuste seire

Kool seirab regulaarselt karjääriteenuste kättesaadavust, süsteemsust, vajaduspõhisust ja tulemuslikkust.

Seire käigus hinnatakse:

1. kavandatud karjääriõppe tegevuste rakendumist;
2. karjääriteenuste kättesaadavust erinevatele õpilastele, sealhulgas haridusliku erivajadusega õpilastele;
3. õpilaste osalemist karjääriõppe ja -nõustamise tegevustes;
4. õpilaste ja vajaduse korral teiste osapoolte tagasisidet;
5. koostööd kooliväliste partneritega;
6. karjääriteenuste arendamise vajadusi.

Karjääriteenuste seiret koordineerib õppejuht koostöös karjäärikoordinaatoriga. Seireks kasutatakse muu hulgas õpilaste ja teiste osapoolte tagasisidet, koolis korraldatud tegevuste analüüsi ning põhikooli lõpetajate edasiõppimise kohta koolile kättesaadavat teavet.

Seire tulemusi analüüsitakse vähemalt üks kord õppeaastas ning neid kasutatakse karjääriteenuste, kooli õppe- ja kasvatustegevuse ning järgmise õppeaasta tegevuste kavandamisel.

15. Õpilaste ja nende seaduslike esindajate teavitamise ja nõustamise korraldus

Valga Põhikool tagab õpilasele ja tema seaduslikule esindajale õigeaegse ja asjakohase teabe õppe- ja kasvatustegevuse korralduse, õpilase õiguste ja kohustuste, õpitulemuste, arengu ja koolis toimetuleku ning õpilase toetamise ja edasiõppimise võimaluste kohta.

Teavitamisel ja nõustamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, põhikooli riiklikust õppekavast, põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast ning kooli õppekavast ja kodukorrast.

15.1 Õpilase ja seadusliku esindaja teavitamine

Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus saada koolilt teavet ja selgitusi koolikorralduse ning õpilase õiguste ja kohustuste kohta ning juurdepääsu õpilast puudutavale teabele õigusaktides sätestatud ulatuses ja korras.

Õpilast teavitatakse õppeperioodi alguses läbitavatest peamistest õppeteemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja kavandatud tegevustest. Kool loob õpilase seaduslikule esindajale võimaluse selle teabega tutvumiseks Stuudiumi kaudu.

Õpilast ja tema seaduslikku esindajat teavitatakse õpilase õpitulemustest, õppimiskohustuse täitmisest ning vajaduse korral õpilase arengust ja koolis toimetulekust. Hindamise tulemustest teavitamine toimub kooli hindamise korralduse ja kodukorra kohaselt.

Õpilase ja tema seadusliku esindaja teavitamiseks kasutatakse vastavalt teabe iseloomule:

1. kooli õppeinfosüsteemi Stuudium;
2. kooli veebilehte;
3. individuaalseid vestlusi ja arenguvestlusi;
4. klassi- ja üldkoosolekuid;
5. muid koolis kokkulepitud teabevahetuse viise.

Operatiivset ja õpilasega individuaalselt seotud teavet edastatakse eelkõige kooli õppeinfosüsteemi Stuudium või vahetu suhtluse kaudu. Avalik ja üldine koolikorralduslik teave avaldatakse kooli veebilehel või tehakse kättesaadavaks muul sobival viisil.

Kool võimaldab õpilaste seaduslikel esindajatel vähemalt üks kord õppeaastas osaleda lapsevanemate koosolekul.

15.2 Õpilase arengu ja õpitulemuste kohta tagasiside andmine

Õpilane ja tema seaduslik esindaja saavad õpilase arengu, õpitulemuste ja koolis toimetuleku kohta tagasisidet aineõpetajatelt, klassijuhatajalt, õpilasnõustajalt ning vajaduse korral tugispetsialistidelt ja teistelt õpilase arengut toetavatelt koolitöötajatelt.

Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus, mille käigus analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut ning lepatakse kokku edasise õppe ja arengu eesmärkides.

Kui õpilasel ilmnevad raskused õpitulemuste saavutamisel, õppimiskohustuse täitmisel või koolis toimetulekul, teavitatakse sellest õpilast ja tema seaduslikku esindajat ning vajaduse korral kavandatakse koostöös edasised toetavad tegevused.

Õpilasele rakendatava toe korraldamisel kaasatakse õpilane ja tema seaduslik esindaja käesoleva õppekava 12. ja 13. peatükis ning õigusaktides sätestatud korras.

15.3 Õpilase ja seadusliku esindaja nõustamine

Kool tagab õpilasele ja tema seaduslikule esindajale võimaluse saada õpilase arengust ja vajadustest lähtuvat ainealast, pedagoogilist, psühholoogilist, sotsiaalpedagoogilist, eripedagoogilist, logopeedilist, hariduskorralduslikku ning karjäärialast nõustamist.

Nõustamisel lähtutakse küsimuse või probleemi iseloomust ning vastava töötaja või tugispetsialisti pädevusest.

Ainealastes ja õppimisega seotud küsimustes nõustavad õpilast ja tema seaduslikku esindajat eelkõige aineõpetaja ja klassijuhataja.

Õpilase arengu, õppimise, käitumise, suhtlemise ja koolis toimetulekuga seotud küsimustes nõustavad oma pädevuse piires klassijuhataja, õpilasnõustaja, HEVKO ja tugispetsialistid.

Hariduskorralduslikes küsimustes nõustavad õpilast ja tema seaduslikku esindajat vastavalt küsimuse sisule klassijuhataja, HEVKO, õppejuht või direktor.

Õpilase toe vajaduse, tugimeetmete ja tugispetsialistide teenuste küsimustes korraldatakse nõustamine käesoleva õppekava 12. peatükis sätestatud põhimõtete kohaselt.

15.4 Edasiõppimise ja karjäärivalikute alane teavitamine ja nõustamine

Õpilastele ja nende seaduslikele esindajatele tagatakse teabe kättesaadavus edasiõppimisvõimaluste, haridusteede ning karjääriteenuste kohta.

Karjäärialase teavitamise ja nõustamise eesmärk on toetada õpilase teadlikke haridus- ja karjäärivalikuid ning üleminekut põhikoolist järgmisele haridustasemele.

Karjääriõppe, karjääriinfo ja karjäärinõustamise korraldus, haridusliku erivajadusega õpilaste karjääriteenuste erisused ning karjääriteenuste seire on sätestatud käesoleva õppekava 14. peatükis.

15.5 Teavitamise ja nõustamise konfidentsiaalsus

Õpilast puudutava teabe edastamisel ja nõustamisel järgitakse isikuandmete kaitse ja konfidentsiaalsuse nõudeid.

Õpilast puudutavat teavet jagatakse koolis üksnes nende töötajatega ja sellises ulatuses, mis on vajalik töötaja ülesannete täitmiseks ning õpilase õppe, arengu, heaolu või toe korraldamiseks.

Õpilase seaduslikule esindajale antakse juurdepääs õpilast puudutavale teabele õigusaktides sätestatud tingimustel ja ulatuses.

16. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel lähtutakse kooli õppekavast, õpilaste arenguvajadustest ning põhikooli riiklikus ja põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise ja korraldamise põhimõtetest.

Õpetaja kavandab oma töö, lähtudes taotletavatest õpitulemustest ja pädevustest, õppesisust, õppeks ettenähtud ajast ning õpilaste individuaalsetest vajadustest. Õpetaja valib õpitulemuste saavutamiseks sobivad õppemeetodid, õpitegevused, õppematerjalid ja hindamisviisid ning kavandab vajaduse korral õppe diferentseerimise ja õpilaste individuaalse toetamise.

Õpetajate koostöö eesmärk on toetada õpilaste õppekavas kirjeldatud õpitulemuste ja pädevuste saavutamist ning tagada õppe- ja kasvatustegevuse sidusus. Klassijuhataja ja aineõpetajad vahetavad õpilase õppimise, enesejuhtimise, sotsiaalse toimetuleku ja arenguvajaduste kohta õppe- ja kasvatustööks vajalikku teavet ning kavandavad vajaduse korral ühiseid toetavaid tegevusi, järgides seejuures konfidentsiaalsuse ja isikuandmete kaitse nõudeid.

Kooli tasandil toimub õpetajate koostöö õppenõukogu, nõupidamiste, ainevaldkondade tegevuse, õpiringide, koostööpäevade, sisekoolituste ja muude koostöövormide kaudu. Muud

õpetajate koostöövormid lepatakse kokku vastavalt vajadusele, lähtudes kooli üldtööplaanist, õppeaasta eesmärkidest ja töökorraldusest.

Õppeaasta lõpus analüüsitakse õppenõukogus õppeaasta eesmärkide täitmist, kavandatud tegevuste elluviimist ja saavutatud tulemusi. Analüüsi aluseks on kooli arengukava, üldtööplaan, õppeaastaks seatud eesmärgid ja nende saavutamiseks kavandatud tegevused. Analüüsi tulemustest lähtudes kavandatakse järgmise õppeaasta eesmärgid ja olulisemad tegevussuunad, sealhulgas õppekava arendustegevused ning personali täienduskoolituse ja sisekoolituse vajadused.

Valga Põhikooli õpetajad teevad ainealast koostööd kuues ainevaldkonnas: algõpetuse, matemaatika, eesti keele ja sotsiaalsainete, võõrkeelte, tehnoloogia- ja kunstiainetes ning kehalise kasvatuses ja loodusainetes ainevaldkonnas. Ainevaldkonna tööd koordineerib ainevaldkonna juht ning ainevaldkondade juhtide koostööd koordineerib õppejuht. Ainevaldkondade koostöö toimub ainevaldkondade koosolekutel, ainevaldkondade juhtide nõupidamistel ning valdkondadevaheliste ühiste tegevuste kaudu.

Õpetajate koostöös lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- **ühine eesmärgistamine** – õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide kavandamisel lähtutakse kooli õppeaasta eesmärkidest, õppekavast, taotletavatest õpitulemustest ning õpilaste arenguvajadustest;
- **vastastikune infovahetus** – õppe- ja kasvatustöös vajalikku teavet õpilaste õppimise, arengu ja toevajaduse ning klassi toimimise kohta jagatakse asjaosaliste vahel õigeaegselt ja eesmärgipäraselt, järgides konfidentsiaalsuse ja isikuandmete kaitse nõudeid;
- **õppekoormuse koordineerimine** – õppetöö kavandamisel arvestatakse võimaluse korral teiste õppeainete õppeülesannete ja hindeliste töödega, et toetada õpilaste jõukohast ja tasakaalustatud õppekoormust;
- **lõiming** – ainevaldkondade sees ja vahel kavandatakse võimaluse korral ühiseid teemasid, projekte ja õpitegevusi, mis toetavad teadmiste ja oskuste seostamist ning praktilist rakendamist;

- **ühtsed kokkulepped** – õpetajad lähtuvad koolis kokkulepitud õppekorralduse, hindamise, käitumise, digivahendite kasutamise ja õpilaste toetamise põhimõtetest;
- **kogemuste ja heade praktikate jagamine** – õpetajad jagavad õppematerjale, metoodilisi võtteid ja häid praktikaid ning toetavad üksteise professionaalset arengut;
- **lahenduskeskne koostöö** – õppe- ja kasvatustöös ilmnevate probleemide korral kavandatakse koostöös sobivad tegevused, lähtudes õpilase arengust ja toevajadusest;
- **õpilase terviklik toetamine** – õpilase arengu toetamisel teevad aineõpetajad ja klassijuhataja vajaduse korral koostööd tugispetsialistide, HEVKO, õppejuhi, juhtkonna ja teiste õpilase toetamisega seotud osapooltega.

Õpetajate koostöö ja töö planeerimise tulemuslikkust analüüsitakse õppeaasta jooksul ning õppeaasta kokkuvõtete tegemisel. Analüüsi tulemusi kasutatakse järgmise perioodi tegevuste, koostöövormide, õppekava arenduse ja õpetajate professionaalse arengu kavandamisel.

17. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava on arenev dokument, mille ajakohasust ja rakendamist hinnatakse regulaarselt. Õppekava uuendamisel ja täiendamisel lähtutakse õigusaktide muudatustest, kooli arengukavast, õppe- ja kasvatustegevuse analüüsi tulemustest, õpilaste arenguvajadustest ning kooli õppekava rakendamisel saadud kogemustest ja tagasisidest.

Kooli õppekava uuendamise või täiendamise võib alata direktor, õppenõukogu, ainevaldkond, õpetaja, hoolekogu või õpilasesindus. Ettepanekud õppekava muutmiseks esitatakse direktorile.

Õppekava arendamine toimub koostöös. Muudatuste ettevalmistamisse kaasatakse vastavalt muudatuse sisule õpetajad ja teised koolitöötajad ning vajaduse korral õpilased, õpilaste seaduslikud esindajad ja teised asjaomased osapooled.

Õppekava ja ainekavade arendamist koordineerib direktor või tema määratud isik. Õppekava muudatuste ettevalmistamisel hinnatakse nende kooskõla kehtivate õigusaktide, riiklike õppekavade, kooli arengukava ja teiste kooli õppe- ja kasvatustegevust reguleerivate dokumentidega.

Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Kooli õppekava ja selle muudatused kehtestab direktor õigusaktides sätestatud korras.